

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

Rusiyaya gedən
soydaşlarımıza
yeni qadağa!

yazısı səh.10-da

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 15 aprel 2025-ci il Çərşənbə axşamı № 62 (8672) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

Qərbin bitməyən anti-Azərbaycan ritorikası - qərar anı

Avropa təsisatları düşmənçiliyə nə vaxt son qoyacaq? - rəylər

yazısı səh.7-də

Moskva üçtərəfli bəyanatlardan niyə bərk yapışır? - şərh

yazısı səh.10-da

Bu ərazilər Azərbaycana qaytarılır - revanşistlər panikada

yazısı səh.6-da

Paşinyan erkən seçkilərə getmək zorunda - gözlənti

yazısı səh.5-də

Azərbaycan diasporlarından mina terroruna etiraz

yazısı səh.6-da

İlyas İsmayılovdan sonra namizəd onlardır

yazısı səh.4-də

Global iqtisadi böhran riski - Azərbaycanın ön hazırlıqları

yazısı səh.11-də

Putinin 9 may hədəfi - Trampın verdiyi möhlət bitir

yazısı səh.13-də

Deputatın "Cahangir gəlsin" çağırışına reaksiyalar

yazısı səh.14-də

Narkotik aludəçilərinin taksi sürücülüğü - çıxış yolu

yazısı səh.15-də

ABŞ İrana qarşı yumşalır iddiası - Tehran üçün fürsət

yazısı səh.14-də

ERMƏNİSTAN SƏRHƏDƏ ORDU YIGİR - İRƏVAN MÜHARİBƏ HAZIRLIĞI İÇİNDƏ

Düşmən ölkədə 3 aylıq qeyri-rəsmi səfərbərlik başlanır; erməni qüvvələri Naxçıvan istiqamətində də aktivləşib

yazısı səh.9-da

Evdən soyuyan uşaqlar - SOS signalı tək valideynlər üçün deyil

Azyaşlı uşaqların evdən qaçma xəbərləri niyə artıb? Sosioloq əsas səbəbləri açıqladı, çıxış yollarını göstərdi

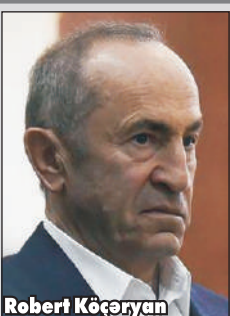
yazısı səh.12-də

Ceyhun Məmmədov

Deputatdan Həcc ziyarətinin qiymətinə etiraz

yazısı səh.15-də

Robert Köçəryan

Xocalı canisininin gizli Moskva səfəri - yeni təhlükə

yazısı səh.8-də

Əvəz Zeynallı əfv edilə bilər

yazısı səh.4-də

Prezident bu yolun təmirinə 1,5 milyon ayırdı

Cəlilabad rayonunun Sərhədabad-Əliabad-Zəhmətəbad-Soltankənd avtomobil yolunun əsaslı təmiri ilə bağlı 1,5 milyon manat ayrılıb. Musavat.com xəbər verir ki, Prezident İlham Əliyev bununla bağlı cərəncam imzalayıb.

Sərəncama əsasən, yeddi min nəfər əhəlinin yaşadığı 9 yaşayış məntəqəsini birləşdirən Sərhədabad-Əliabad-Zəhmətəbad-Soltankənd avtomobil yolunun əsaslı təmiri məqsədilə Azərbaycan Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyinə 1,5 milyon manat ayrılıb.

Rəsmi Bakı Fransanın cavabını verdi

Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin mətbuat katibi Ayxan Hacızadə Fransa xarici işlər naziri Jan-Noel Barronun regiondakı gərginliklə bağlı verdiyi açıqlamaya cavab verib. Musavat.com xəbər verir ki, XİN rəsmisi özünün X hesabında Fransanın Ermənistanla öldürücü silahları tədarük etməsi və sülhə xidmət etməyən uzunmüddətli anti-Azərbaycan mövqeyi xarici işlər naziri Jan Noel Barronun regionda gərginliyin yaranması ilə bağlı narahatlığını ifadə etdiyi fikirləri ilə uyğun gəlmədiyini bildirib.

O qeyd edib ki, bu ikili yanaşma Fransanın riyakarlığını göstərir:

“Sülh razılaşmasının üzərində işin başa çatdırılması önəmli hadisə olsa da, onun imzalanması və regionda uzunmüddətli sülhə nail olunması Ermənistan Konstitusiyasında Azərbaycana ərazi iddialarının aradan qaldırılmasını və əsasən də Fransa tərəfindən regionda vəziyyətin stabilizləşdirilməsinə xidmət edən xarici müdaxilənin aradan qaldırılmasını tələb edir. Bundan başqa, insanlıq əleyhinə cinayətlərdə ittiham olunan şəxslərin mühakiməsinə maneələrin yaradılması təkcə bu işlərin aparılmasını əngəlləmir, həm də törədilən cinayətlərə görə məsuliyyət məsələsinə xələl gətirir”.

Həftəsonu bank kartlarından 41 min manat oğurlanıb

Sənbə və bazar günlərində vətəndaşların bank kartlarından 41048 manat oğurlanıb. Bu haqda DİN-dən bildirilib. Məlumatla görə, vətəndaşların bank kartlarından oğurluqlar davam edir.

Kartın üzərindəki CVV/CVC kodu, SMS vasitəsilə göndərilən OTP kodu, digər sizə məxsus sistemlərə giriş üçün lazım olan loqin və şifrələr, kartın PİN kodu məxfi məlumatlardır. Bu məlumatları naməlum şəxslərə verdiyiniz halda hesabınızda olan pullar, yaxud pul yoxdursa, kredit formasında Sizə zərər vuracaqlar.

Aprelin 12-də və 13-də ayrı-ayrı vətəndaşların müxtəlif kiber üsulla 11100, 10283, 4900, 2537, 2520, 2183, 1500, 900, 711, 530, 500, 480, 425, 393, 387, 381, 330, 142, 120, 100, 100, 96, 95, 68, 50, 50, 50, 50, 20, 19, 15, 13 manat pul vəsaitləri bank kartlarından oğurlanıb:

“Bir daha vətəndaşlara şübhəli zənglərdən gələn cəlbədiçi qazanc, sığorta, bank hesablarının möhkəmləndirilməsi, mədaxil üzrə ödənişlərlə əlaqəli təkliflərə diqqətlə yanaşmağı tövsiyə edirik. Qəti formada şəxsi bank məlumatlarını naməlum şəxslərə verməyin, təhlükə var”.

Əlillər üçün yeni güzəştlər gəlir

Əlilliyi olan şəxslər üçün yeni güzəştlər müəyyən edilir. Bu, Prezident İlham Əliyevin təsdiqlədiyi Vergi Məcəlləsinə edilən dəyişiklikdə əksini tapıb. Məcəlləyə əsasən, əlilliyi olan şəxslərin vergi inzibatchılığının sadələşdirilməsi və onların özünüməşğulluq təşəbbüslərinin dəstəklənməsi üçün:

- əl işlərinin satışından əldə olunan gəlirdən ödəmə mənbəyində 2% dərəcəsi ilə verginin tutulması təmin ediləcək;
- satışın həyata keçirilməsi üçün xüsusi elektron portal yaradılacaq;
- əl işlərinin satışını həyata

keçirən əlilliyi olan şəxslər portalda qeydiyyatdan keçəcək;

- əl işlərinin satışından əldə olunan gəlirdən vergilər çıxıldıqdan sonra əlilliyi olan şəxs üçün açılmış bank hesabına köçürüləcək;
- portalda qeydiyyatdan

keçmiş əlilliyi olan şəxslər vergi orqanlarında qeydiyyatdan keçmək, vergi hesablamaq, vergi hesabatları tərtib etmək və vergi orqanına təqdim etmək kimi işlərdən azad olacaq, bu işlər portal vasitəsilə elektron qaydada onların əvəzinə həyata keçiriləcək;

- həmçinin əl işlərinin satışından əldə olunan gəlirlər məcburi dövlət sosial sığorta haqqı hesablanmayan gəlir növlərinə aid ediləcək.

Bu gün Bakıya leysan, rayonlara qar yağacaq

Bakıda və Abşeron yarımadasında aprelin 15-də hava şəraitinin fasilələrlə yağıntılı olacağı, şimşək çaxacağı, yağışın leysan xarakterli olacağı, arabir intensivləşəcəyi gözlənilir. Milli Hidrometeorologiya Xidmətindən verilən məlumata görə, sabah güclü şimal-qərb küləyi əsəcək.

Havanın temperaturu gecə 7-10° isti, gündüz 11-14° isti olacaq. Atmosfer təzyiqi 761 mm cıvə sütunundan 765 mm cıvə sütununa yüksələcək. Nisbi rütubət gecə 85-95 % olacaq. Azərbaycanın rayonlarında bəzi yerlərdə arabir leysan xarakterli yağıntılı olacağı, şimşək çaxacağı gözlənilir. Ayrı-ayrı yerlərdə intensivləşəcəyi, dolu düşəcəyi, dağlıq ərazilərdə qar yağacağı ehtimalı var. Arabir duman olacaq. Qərb küləyi bəzi yerlərdə arabir güclənəcək.

Havanın temperaturu gecə 5-9° isti, gündüz 12-16° isti, dağlarda gecə 1° şaxtadan 4°-dək isti, gündüz 5-9° isti olacaq.

Qarabağda daha 98 mina aşkarlandı

Azərbaycan Minatəmizləmə Agentliyi (ANAMA) işğaldan azad edilmiş ərazilərdə həyata keçirilən humanitar minatəmizləmə əməliyyatları ilə bağlı həftəlik məlumat yayıb. ANAMA-dan verilən məlumata görə, azad olunan ərazilərdə 7-13 aprel tarixləri ərzində 12 tank əleyhinə mina, 86 piyada əleyhinə mina, 224 partlamamış hərbi sursat (PHS) aşkarlanıb və zərərsizləşdirilib.

Həmçinin 1 milyon 245,5 hektar ərazi minalardan təmizlənilib. Qeyd edək ki, minatəmizləmə əməliyyatlarını ANAMA, Müdafiə Nazirliyi, Fövqəladə Hallar Nazirliyi (FHN) və Dövlət Sərhəd Xidməti (DSX) və dörd özəl şirkət həyata keçirib.

Yardımlıda 12 kq narkotik aşkarlandı

Yardımlı Rayon Polis Şöbəsinin əməkdaşlarımızın keçirdikləri əməliyyat-axtarış tədbirləri nəticəsində narkotiklərin qanunsuz dövriyyəsində şübhəli bilinən hər iki şəxs əvvəllər dəfələrlə məhkum olunmuş 40 yaşlı Zaur Rəbiyev və 43 yaşlı Hacı Əliyev saxlanılıb. DİN-in Mətbuat Xidmətinin Lənkəran regional qrupundan APA-ya verilən məlumata görə, araşdırma zamanı onların Yardımlı rayonunda əldə etdikləri narkotik vasitəni paytaxt ərazisində ayrı-ayrı ünvanlara çatdırmaq barədə istintaqla araşdırılan İran vətəndaşı ilə anlaşdıqları müəyyən edilib. Həmin şəxslərin sövdələşmə əsasında narkotik vasitələri götürmək üçün gəldikləri çətin relyefli qayalıq ərazidən ümumilikdə 12 kiloqram heroin və marixuna aşkarlanıb. Faktla bağlı cinayət işi başlanılıb, saxlanılan şəxslər barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilib.

TƏKZİB:

“Yeni Müsavat” qəzetinin 20 mart 2025-ci il tarixli sayında getmiş “Rəhib Məmmədov niyə həbs edilib - vəzifəli şəxslərlə münasibətlər...” sərəlovhəli xəbərdə texniki səbəbdən yazıya aidiyyəti olmayan başqa şəxsin fotosu verilib. Yanlışlığa görə həmin şəxsdən üzr istəyirik.

Redaksiya

Ermənilər sərhədə hərbi texnika daşıyır

Ermənistan Silahlı Qüvvələrinə məxsus hərbi maşın karvanının hərəkəti qeydə alınıb. Bu barədə görüntülər “Bez Tormozov” Telegram kanalı tərəfindən yayımlanıb. “Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin fəallığının artması, təlimlərin keçirilməsi, eləcə də hindistanlı “dostlarından” alınan hərbi texnikanın sərhədyanı rayonlara daşınması - bütün bunlar onu göstərir ki, rəsmi İrəvan guya sülh istəyir, lakin onlar sülhdə maraqlı deyillər. Ermənistan təcavüzkar niyyət nümayiş etdirir və Azərbaycana qarşı təxribatlara hazırlaşır, bununla da revanşist ideyaları dəstəkləyir”, - kanal yaydığı məlumatda qeyd edib.

Kəlbəcər sakini dən qazından öldü

Ağdamda 35 yaşlı kişi dən qazından zəhərlənərək ölüb. APA-nın yerli bürosunun xəbərinə görə, hadisə rayonun Birinci Dördyol qəsəbəsində baş verib. Qəsəbədə yaşayan Kəlbəcər rayonu Zülfüqarlı kənd sakini 1990-cı il təvəllüdlü Niyaməddin Bayramov yaşadığı evdə dən qazından zəhərlənərək ölüb.

Ağdasda kişi özünü asdı

Ağdasda kişi özünü asıb. Musavat.com xəbər verir ki, hadisə rayonun Aşağı Ləki kəndində baş verib. Belə ki, Bəkirov Əfqan Ağakişi oğlu yaşadığı evin həyətyanı sahəsində yerləşən tövlədə pres ipi ilə özünü asaraq öldürüb.

Bakıda küçədən meyit tapıldı

Bakıda küçədən meyit tapılıb. Hadisə Nərimanov rayonu, 4-cü Aşırm küçəsində qeydə alınıb. Bakı şəhər sakini, 1979-cu il təvəllüdlü Anar Əmiraslan oğlu Aslanovun üzərində zorakılıq əlamətləri görünməyən meyiti adıçəkili küçədə aşkar edilib. Araşdırmalar rayon prokurorluğu tərəfindən aparılır.

Ər və arvad dən qazından zəhərləndi

Səmkir rayonunun Güneşli kəndində ər və həyat yoldaşı dən qazından zəhərlənib. Güneşli kənd sakinləri, 1980-ci il təvəllüdlü Vidadi Hüseynov və həyat yoldaşı, 1991-ci il təvəllüdlü Sevinc Hüseynova yaşadıkları ünvanda dən qazından zəhərləniblər. Hər iki şəxs xəstəxanaya çatdırılıb. Onlara ilkin tibbi yardım göstərilib. Vəziyyətləri kifidir.

“0 raketləri atdıq ki, Şuşa əhalisini məhv edək”

Abramyan: “İrəvandan göndərilən pulları Xankəndidə Köçəryan qəbul edir, paylamaq üçün Petrosyana verirdi”

“Murad Petrosyanın qrupunda “Əfqan” ləqəbli Artur, həmçinin Sasun, Aşot, Samvel və Karo adlı erməni şəxslər də olub”. “Yeni Məsəle” xəbər verir ki, bu sözlər aprelin 14-də Bakı Hərbi Məhkəməsinə davam etdirilən məhkəmə prosesində iş üzrə şahid qismində dindirilmiş Artur Abramyanın ifadəsində yer alıb. O, Samvel-dən eşidib ki, Şuşa şəhərinə

raketi Topxana məşəsindən sonuncunun özü, Aşot, Karo, Sasun və Artur atıblar. Onların məqsədi Şuşa şəhər əhalisini məhv etmək olub. Azərbaycan ərazilərində olan erməni silahlı birləşmələrinə maddi yardım İrəvandan edilib, pul vəsaitlərini Ermənistan Ali Sovetinin sədri Ter-Petrosyanın müavini Vazgen Manukyan öz adamları vasitəsilə helikop-

terlə Azərbaycanın suveren ərazilərinə göndərilib. Pulları Xankəndidə Robert Köçəryan qəbul edərək paylayıb. Robert Köçəryan onun yanında Murad Petrosyana dəfərlə pul verib. M.Petrosyan isə həmin vəsaitləri Azərbaycan torpaqlarında fəaliyyət göstərən erməni silahlı birləşmələrinin üzvlərinə paylayıb. 1989-cu il oktyabrın əvvəllərində

M.Petrosyan özünə məxsus qrupun üzvləri olan Akop, Abo, Slavik, Aşot və Qaqo ilə görüşüb, Şuşa şəhərini blokada salmaq üçün onlara yol üzərindəki körpünü partlatmalı olduqlarını deyib.

1991-ci il iyunun 28-də və 29-da şahid qismində videoçəkilişlə keçirilmiş əlavə dindirmə zamanı Artur Abramyan ilkin ifadəsi ilə oxşar məzmunlu ifadə verib. O, ifadəsində bir daha münaqişə zamanı Azərbaycan ərazilərində qanunsuz silahlı birləşmələrə maddi yardımın Ermənistan Ali Sovetinin sədri Ter-Petrosyanın müavini Vazgen Manukyan tərəfindən edildiyini, pul vəsaitlərini Xankəndidə Robert Köçəryanın qəbul etdiyini bildirib.

Bakı Hərbi Məhkəməsinə davam etdirilən məhkəmə prosesində Azərbaycanın suveren ərazilərinin Ermənistan tərəfindən işğalı ilə bağlı ibtidai istintaq zamanı toplanmış sənədlər, o cümlədən hadisə yerinə baxış protokolları, onlara əlavə olunan fotomateriallər, zərərçəkmiş şəxslərin

və şahidlərin ifadələri, ibtidai istintaq zamanı 1990-cı illərin əvvəllərində şübhəli və təqsirləndirilən şəxs qismində dindirilmiş erməni əsgərlərin ifadələri, ekspert rəyləri açıqlanıb. Dövlət ittihamını müdafiə edən baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyev bildirib ki, Xocalıda, Şuşada və Xankəndidə kütləvi iğtişaf faktları ilə bağlı SSRİ Baş prokurorunun böyük köməkçisi, II dərəcəli dövlət ədliyyə müşaviri A.I.Nikolayev tərəfindən 1988-ci il sentyabrın 19-da Azərbaycan SSR-in Cinayət Məcəlləsinin müvafiq maddəsi ilə cinayət işi başlanılaraq, ibtidai istintaqın aparılması SSRİ Prokurorluğunun istintaq qrupuna həvalə olunub.

Prosesdə iş üzrə şahid qismində dindirilmiş Artur Abramyanın ifadəsi elan olunub. Murad Petrosyanın sürücüsü olmuş A.Abramyan bildirib ki, M.Petrosyan Xankəndi şəhər sovetində deputat otağında Robert Köçəryanla görüşüb. R.Köçəryan Xankəndi şəhər sovetinin sədri Maksim Babayanın bir nömrəli adamı olub. DQMV-nin Partiya Komitəsinin sədri Henrik Poqosyan isə bütün erməni milli hərəkatına rəhbərlik edib.

Şahidin sözlərinə görə, Robert Köçəryan, Maksim Babayan və Henrik Poqosyan adları qeyd olunmuş erməni silahlı birləşmələrinə rəhbərlik edən bütün şəxsləri çağıraraq bildirib ki, tezliklə DQMV-ni Azərbaycan SSR-dən ayrılaraq Ermənistan SSR-ə birləşdirməli, bütün qüvvələri səfərbər edərək azərbaycanlıları həmin ərazilərdən çıxarmalı-

dırlar. Eyni zamanda həmin şəxsləri bu məqsədlə azərbaycanlılara qarşı döyüşməyə çağırıblar. 1991-ci il yanvarın ortalarında o, M.Petrosyanla Xankəndi şəhər sovetinin binasının yaxınlığında olarkən Akop adlı erməni əsgəri onlara yaxınlaşıb, iki gün əvvəl Xankəndi şəhər polis idarəsinin rəisi Yuri Kovalyova avtomat silahla sui-qəsd etdiklərini, lakin sonuncunun ölmediyini məruzə edib. O, söhbət zamanı həmin sui-qəsdin Murad Petrosyanın göstərişi ilə Akop, Armen və Samvel tərəfindən həyata keçirildiyini, M.Petrosyanın hər üç şəxsi silahla təchiz etdiyini anlayıb. İrəvan şəhərindən Azərbaycan torpaqlarına silahlar Ermənistanın milli ordusunun baş komandanı Vazgen Sarkisyan tərəfindən göndərilib. Silahlar helikopterlər vasitəsilə Ermənistanın başqa böyük şəhərlərə göndərilib, hər rayon üzrə erməni silahlı birləşmələrinə rəhbərlik edən şəxslər tərəfindən qəbul edilib, bundan sonra erməni silahlı birləşmələrinin üzvlərinə paylanıb. Erməni silahlı birləşməsinin Aşot və Qaqo adlı üzvləri 1989-cu ilin oktyabr ayının əvvəllərində Şuşa-Xankəndi avtomobil yolundan keçən avtobusu partlatmaq məqsədilə “Zərinbağ” adlanan yerin yaxınlığında yola partlayıcı qurğu quraşdırıb, avtobus gecikdiyinə görə partlayış nəticəsində həmin vaxt yoldan keçən “KamAZ” markalı nəqliyyat vasitəsi yarsız vəziyyətə düşüb.

■ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
“Yeni Məsəle”

“PİLOT-16” ilə vətəndaş arasında qalmaqal

Bakı şəhər sakini Yusif Quliyev Qulu oğlu “PİLOT-6” MMC-dən şikayətdir. Bu barədə Musavat.com-a müraciət edən Y.Quliyev iddia edir ki, şirkət Bakı şəhəri, Nəsimi rayonu, Novruzov Qardaşları küçəsi, 55 ünvanında yerləşən və həyat yoldaşı Məhbubə Quliyeva Əli qızının adına olan evini söküb:

“Həmin fərdi yaşayış evinin 008011000691-10301 reyestr nömrəli, 17.03.2021-ci il tarixli çıxarışı var. Aramızda heç bir razılaşma olmadan, eləcə də Bakı şəhəri Nəsimi Rayon Məhkəməsinin 06.04.2023-cü il tarixli, 2(006)-972/2023 sayılı qərarına əsasən bu bizə məxsus torpaq sahəsinin ərazisində qazıntı, söküntü və tikinti işlərinin aparılmasına “PİLOT-16” MMC-yə qadağan edilməsinə, həmçinin Bakı Apelyasiya Məhkəməsinin İnzibati Kollegiyasının 25.09.2023-cü il tarixli, 2-1(103)-271/2024 sayılı

qərarı ilə Bakı Şəhər İcra Hakimiyyəti başçısının 04 mart 2020-ci il tarixli 51 sayılı sərəncamının bizə məxsus fərdi yaşayış evinin yerləşdiyi 2,183 sot torpaq sahəsinə münasibətdə etibarsız sayılmasına baxmayaraq, 07 noyabr 2024-cü il tarixdə saat 13 radələrində evimiz ikinci dəfə (birinci dəfə 2023-cü il 18 mart) sökülərək məhv edilib. Söküntü göstərişini “PİLOT-16” MMC-nin direktoru Aslan Quliyev Rafiq oğlu və “Haven Park” MMC-nin icraçı direktoru Həsənov İlqar Vidadi oğlu verib. Nəticədə bizə

məxsus əmlaka 250 min manatdan çox zərər dəyib. Söküntü ilə bağlı Bakı şəhəri, Nəsimi Rayon Prokurorluğunda toplanmış material üzrə faktla görə Azərbaycan Respublikası CM-in 186.2.1 və 309.2-ci maddələri ilə cinayət işi başlansa da, dörd ay keçməsinə baxmayaraq bizə dəymiş maddi ziyanın ödənilməsi və həmin əməli törətmiş Aslan Quliyev Rafiq oğlu, İlqar Həsənov Vidadi oğlunun təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilərək barələrində həbs-qətimkan tədbirinin seçilməsi təmin edilməyib.

Eyni zamanda 4 ay keçməsinə baxmayaraq, başlanmış cinayət işinin istintaqı tamamlanaraq, məhkəməyə verilməsi təmin edilmir. Bunun nəticəsidir ki, hə-

min gündən sonra “PİLOT-16” MMC bizə məxsus həm fərdi yaşayış evinin yerləşdiyi torpaq sahəsinin ərazisində ağır texnika ilə tikilməsi nəzərdə tutulan hündürmərtəbəli binanın bütün bünövrə qazıntı işləri aparıb və binanın bünövrəsinin qoyulması üçün beton tökülüb. Hazırda da həmin işlər davam etdirilir”.

Şikayətçi bildirir ki, söküntüdən əvvəl şirkətlə vətəndaş arasında kompensasiya ilə bağlı hansısa razılıq olmayıb. Vətəndaşın sözlərinə görə, söküntü zamanı ona 61 min ziyan dəyib. Şirkət həmin pulu ödəyib: “Pulu depozitə qoyduqlar, məhkəmənin sonunda götürəcəyəm”.

Məsələ ilə bağlı Musavat.com “PİLOT-16” MMC-nin direktoru Aslan Quliyevlə əlaqə saxlayıb. O, şikayətə belə reaksiya verib: “Həmin vətəndaş bizim sahədə işləyən ekskavatora molotov kokteyli atıb yandırıb. Nəsimi Rayon Məhkəməsinə bununla bağlı cinayət işi açılıb.

Şəxsin evi 98 kvadrat metrdir. Biz Yusif Quliyevlə görüşüb ona kompensasiya təklif etmişik. Söküntü zamanı evə vurdumuz ziyanı görə ona 70 min ödəmişik, hazırda depozitindədir. Kompensasiya kimi 600 min də nağd təklif etmişik. Ümumilikdə 670 min verməyə hazırıq, lakin o, razılaşmır, bizdən 1 milyon pul istəyir. Bunun müqabilində

Mirdaməd Əzizov

“General”a 8 il 6 ay həbs verildi

Ötən ilin fevralında Korruptsiyaya qarşı Mübarizə Baş İdarəsində başlanan cinayət işi üzrə həbs edilən Mirdaməd Əzizova hökm oxunub. “Qafqazinfo” xəbər verir ki, 36 yaşlı Mirdaməd Əzizov Cinayət Məcəlləsinin 178.3.2-ci (külli miqdarda ziyan vurmaqla dələduzluq) və 310-cu (vəzifəli şəxsin səlahiyyətlərini mənimsəmə) maddələri ilə təqsirli bilinib. Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsinin hökmü ilə ona 8 il 6 ay həbs cəzası verilib.

Qeyd edək ki, M.Əzizov özünü daha çox əmlak eksperti kimi tanıdıb. O, Youtube platformasında və digər resurslarda ekspert kimi çıxışlar edərək videolar paylaşmış. Bundan başqa, M.Əzizovun bir müddət əvvəl saxta general-mayor rütbəli forma ilə fotoları yayılıb. İlkən araşdırmalar zamanı M.Əzizovun özünü BMT tərəfdışı Beynəlxalq İnsan Hüquqlarının Müdafiə komitəsinin eksperti, beynəlxalq informasiya agentliyinin direktoru, Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin və Azərbaycan Jurnalistlər Birliyinin üzvü kimi də təqdim etməsi üzə çıxıb. O, bir sıra xarici ölkələrdə rəsmi səfərlərdə olması barədə məlumatlar yayıb. İstintaq zamanı Mirdaməd Əzizovun bir neçə vətəndaşı aldadaaraq onların MİDA layihəsindən mənzil almasını həll edəcəyinə dair vəd verməsi və 430 min manatdan artıq pulu dələduzluq yolu ilə alaraq ələ keçirməsi müəyyən edilib.

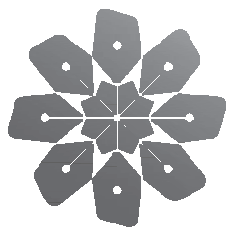
■ **Musavat.com**

ekskevatora dəyən zərəri ödəmək istəmir.

Biz həmin evin yanında 20-yə yaxın ev almışdıq. 70 minlik zərər həmin evlərin söküntüsü zamanı bu evə dəymişdi.

“Haven Park” MMC layihəsi isə 5 il bundan öncə bitib. İlqar Həsənov “PİLOT-16” MMC-nin iş nəzarətçisidir”.

■ **Sahənə RƏHİMLİ,**
Musavat.com

**Azərbaycan
Respublikasının
Mədlanın İnkişafı
Agentliyi**

Azərbaycançılıq ideyasının təbliği

“Özünün yeni yüksəliş dövrünü yaşayan çağdaş Türk dünyası bəşər sivilizasiyasına yeni misilsiz nümunələr vermək iqtidarındadır. Bu gün öz suverenliyini əldə etmiş bir çox türk cümhuriyyətlərinin bu sıraya qoşulması Türk dünyasının gələcəyinə işıqlı ümidlər oyadır. İqtisadi, siyasi və mədəni həyatın sıx telləri ilə birləşməyə başlamış türk xalqları yeni dünyanın mühüm amillərindən birinə çevrilməkdədir”. Bu çağırış Ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətdə olduğu zaman Türk dünyasının birliyi istiqamətində ifadə etdiyi birlik çağırışlarından biridir. Ulu öndər Heydər Əliyevin bütün çağırışlarının mahiyyətində bir məqsəd dayanırdı: böyük bir ailəni xatırladan Türk dünyasının birliyi təmin edilməlidir.

Şübhəsiz ki, Heydər Əliyevi əvəzsiz və ölməz liderə çevirən amillər bu böyük coğrafi məkanın bugünkü realitələrindən daha aydın görünür. Bu barədə “Yeni Müsavat”a **deputat Aydın Hüseynov** bildirdi ki, Ulu öndər tarixin müxtəlif mərhələlərində bir-birindən ayrı düşmüş Türk dünyasını birləşdirmək üçün yorulmaz səylər göstərirdi. Azərbaycançılıq ideologiyası ilə Türk dünyasının birliyinə nail olmaq Heydər Əliyev siyasətində xüsusi çəkiyə malik olub. Onun məqsədyönlü fəaliyyətinin uğurlu nəticələri bu istiqamətdə davamlı addımların atılmasına mühüm töhfələr verdi. Ulu öndər uzaqgörənliklə dünya xəritəsində yer alan türk xalqlarının gələcək taleyini əvvəlcədən gördü: “1991-ci ildə Sovet İttifaqının dağılması ilə Azərbaycan və digər türk dövlətləri öz dövlət müstəqilliklərini bərpa etdilər. Bununla da Heydər Əliyevin Türk dünyasının gələcəyi ilə bağlı xəyalları gerçəkləşdi. Bir daha sübut olundu ki, türk xalqları daim əsarətdə qalmayacaqlar, öz müstəqilliklərinə, azadlıqlarına nail olacaqlar.

Ümummilli lider Heydər Əliyevin müdrik siyasi fəaliyyəti Azərbaycanın bütün türk dövlətləri ilə əlaqələrinin inkişafında əhəmiyyətli rol oynayıb. Heydər Əliyev Türk dünyası qarşısında misilsiz xidmətlərinə görə 1999-cu ildə “Beynəlxalq Atatürk Sülh Mükafatı”na layiq görülmüşdü. Belə bir faktı xüsusi qeyd etmək lazımdır ki, Heydər Əliyev Türk dünyasının birliyinə, sadəcə, etnik köklərin eyniliyinə əsaslanan mədəni-ətnoqrafik birlik kimi baxmır, bu birliyin gələcəyini xüsusi diqqət mərkəzində saxlayırdı. Ulu öndər daim bu çağırışı etmişdi ki, türk xalqlarının yaxınlaşması vacibdir. Bu dövlətlər arasında əməkdaşlığın inkişafı Azərbaycanın xarici siyasətinin prioritet istiqamətlərindən birini təşkil edir.

Mustafa Kamal Atatürkün “Azərbaycanın sevinci bizim sevincimiz, kədəri bizim kədərimizdir”, Heydər Əliyevin isə “Türkiyə və Azərbaycan bir millət, iki dövlətdir” müdrik kəlamları artıq uzun illərdir iki ölkənin münasibətlərinin təməl prinsiplərinə çevrilib. Hazırda bu münasibətlər məhz həmin prinsiplərə söykənərək müasir dövrün yeni çağırışlarına uyğun olaraq

Azərbaycançılıq

YENİ ÜSAVAT
N 62 (8672) 15 aprel 2025

Azərbaycançılıq ideologiyası və Türk dünyasının birliyi

Deputat: “Ulu öndər Türk dünyasını birləşdirmək üçün yorulmaz səylər göstərirdi”

Aydın Hüseynov

inkişaf etdirilir”.

Deputat qeyd etdi ki, Azərbaycanın İkinci Qarabağ müharibəsində tarixi Zəfəri ümumilikdə Türk dünyasının birliyində yeni bir mərhələnin başlanğıcı oldu. Azərbaycan-Türkiyə qardaşlığı, müttəfiqliyi 2021-ci ilin 15 iyununda imzalanan Şuşa Bəyannaməsində öz əksini tapdı: “Bu qardaşlığın rəsmiləşməsi, Azərbaycan və Türkiyənin bundan sonra da birgə

addımlayacağına edilən çağırışlar ümumilikdə Türk dünyası birliyinin daha da möhkəmlənməsində özünü aydın göstərir. Təbii ki, müasir şəraitdə bu birlik, həmrəylik bütün sahələrdə uğurla inkişaf etdirilir.

Dahi lider Heydər Əliyevin şah əsəri olan müasir müstəqil Azərbaycanın Türk dünyasının həmrəyliyinə xidmət edən addımlarının miqyası və əhəmiyyəti ölümsüz qalmaqdadır. Ulu öndərin Türk dünyasının birliyində rolu, misilsiz

xidmətləri bütün türk dövlətlərində onun xatirəsinin böyük ehtiramla anılmasında, adını daşıyan küçələrin, parkların açılmasında, abidələrinin ucaldılmasında özünü aydın təcəssüm etdirir, türk dövlətləri arasında əlaqələrin inkişafında əməyinin böyüklüyünü bir daha təsdiqləyir”.

A.Hüseynov dedi ki, Ulu öndərin əsasını qoyduğu Türk dünyasının birliyinə, türk dövlətləri arasında çoxərəfli əməkdaşlığın inkişafına yönələn addımlar sıra-

sında 2009-cu ildə Naxçıvan Səzişi ilə hazırkı adı Türk Dövlətləri Təşkilatı olan qurumun yaradılmasını xüsusi qeyd etməliyə. Eyni zamanda Türk Dövlətləri Parlament Assambleyası (TÜRKPA), mədəniyyət diplomatiyasından bəhrələnərək bu əməkdaşlığa töhfəsini verən TÜRKSOY, elm və təhsil sahəsində əməkdaşlığın inkişafını hədəfləyən Türk Akademiyası, Türk dünyasının tarixi və mədəni irsinin qorunması və təşviqinə xidmət edən Türk Mədəniyyəti və İrsi Fondunun yaradılması da bu istiqamətdə mühüm qərarlar olaraq tarixə keçib: “Müxtəlif ölkələrdə türk əməkdaşlıq təşkilatlarının fəaliyyətləri türk dövlətləri arasında hərtərəfli əməkdaşlığın inkişafına təkan verməkdədir.

Azərbaycanın qardaş türk dövlətləri ilə əməkdaşlığının zənginləşməsində, yüksələn xətt üzrə inkişafında Heydər Əliyev siyasi kursunun davamçısı Prezident İlham Əliyevin həyata keçirdiyi siyasətin xüsusi rolu danılmazdır.

Türk dövlətləri bundan sonra da əməkdaşlıq əlaqələrinin bütün istiqamətlər üzrə inkişafına davamlı töhfələr verəcək və daha sıx birləşmiş Türk dünyasına nail olacaqlar”.

Azərbaycan Respublikasının Medianın İnkişafı Agentliyinin maliyyəsi əsasında nəşr olunur. Yazını hazırladı: Etibar SEYİDAĞA

Bu ərazilər Azərbaycana qaytarılır - revansistlər panikada

Ermenistan ordusu Azərbaycanla sərhədin Tavuş istiqamətindən geri çəkilib. Musavat.com xəbər verir ki, “Hayek-ve” vətəndaş assosiasiyasının üzvü, siyasi ekspert Avetik Kerobyan orduya sərhəddən geri çəkilmək əmrinin verildiyini iddia edir. Onun iddiasına görə, Tavuşda hərbiçilərə mövqelərindən enmək tapşırığı verilib. “Onlara deyilib ki, bu əraziləri tərk edin. Çünki həmin istiqamətdə sərhədin delimitasiyası aparılacaq və müəyyən ərazilər Azərbaycana təhvil veriləcək. Yaxın gələcəkdə Azərbaycan Ordusunun Tavuş istiqamətində mövqələrinin irəliləyəcəyinin şahidi olacağıq”, - o bildirib.

“Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh müqaviləsini müzakirə etmək üçün Antalya-

rə, panel müzakirəsi bir sıra mətləbləri ortaya qoyub. “Baş verənlər onu göstərdi ki, Azərbaycan öz ilkin şərtləri ilə Ermənistan hakimiyyətini divara dirəyib. Hətta böyük istəklə belə, qısa zamanda həll edilməyəcək ilkin şərt irəli sürür”. O qeyd edib ki, söhbət Ermənistan Konstitusiyasına dəyişiklik edilməsi məsələsindən gedir. “Onlar Azərbaycanda bu nü-

ansları dərk edirləmi? Sözsüz ki, bəli. Azərbaycan əlavə vədlər və güzəştlər almaq üçün prosesi uzadır, erməni hökmdarları isə ölkəni yeni zərbələrə məruz qoyur”.

“Əliyev Paşinyanın boynuna ip salaraq, ardıya gəzdirir”. Bunu isə müxalif “Hayastan” blokundan olan deputat Artur Xaçatryan deyib. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyandan daha böyük oyun oynayır. Xaçatryan hesab edir ki, qlobal məstəvidə Paşinyan Əliyevin daha çox “piyadası”na bənzəyir.

Ermənistanın sabiq XİN başçısı Vardan Oskanyan deyib ki, Azərbaycan Paşinyanın qarşısında 4 tələb qoyub. O, bu tələblərin ən vaciblərinin Qarabağdan “birdəfəlik imtina”, konstitusiyanın dəyişdirilməsi, Minsk Qrupunun ləğvi və Zəngəzur dəhlizinin açılması olduğunu qeyd edib. Oskanyanın sözlərinə görə, İrəvan Bakının bu tələblərinin bəzilərini yerinə yetirib. Bəzilərini reallaşdırmaq üçün isə vaxt istəyib.

Avropadakı Azərbaycan diasporlarından mina terroruna etiraz

Aprelin 6-da və 7-də Ağdam, Cəbrayıl rayonlarında mina partlayışlarının baş verəsinə, nəticədə bir hərbiçimizin həlak olmasına, dörd mülki şəxsin, o cümlədən azyaşlı uşaqların müxtəlif dərəcəli bədən xəsarətləri almasına Avropa ölkələrində fəaliyyət göstərən Azərbaycan diasporu da biganə qalmayıb. Bu barədə Modern.az-a Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən məlumat verilib. Etiraz məktublarında Azərbaycanın işğaldan azad edilmiş ərazilərində mina təhlükəsinin hələ də aradan qalxmıdığı və günahsız insanların həyatının hər an təhdid altında olduğu xüsusilə vurğulanıb. Mina terroruna etirazlarda “Praqa Azərbaycan Mədəniyyət Evi”, “Macaristan Azərbaycan Evi”, “Barselonadakı Azərbaycanlılar Cəmiyyəti”, “Bremen Azərbaycan Mədəniyyət Evi”, “Avropa Azərbaycan Mərkəzi”, “Azərbaycan-Bolqarıstan Dostluğunun İnkişafına Yardım” İctimai Birliyi, “Azərbaycan Türk Mədəniyyəti Assosiasiyası”, “Ana Vətən” Avropa Azərbaycanlı Qadınlar Birliyi, Niderland - Belçika Azərbaycanlıları Koordinasiya Şurası, Fransa Azərbaycanlılarının Koordinasiya Şurası, “MADANİ-Azərbaycanlıların Mədəniyyət, İdman, Düşüncə, Həmrəylik və Gələcək İmkanlar Məkanı” platforması, İsveç-Azərbaycan Mədəniyyət Assosiasiyası, “Xarı-Bülbül” Dünya Azərbaycanlıları Mədəni Dərnəyi, “Qala” Yunanıstan-Azərbaycan Dostluq Cəmiyyəti xüsusi aktiv fəaliyyət nümayiş etdirib.

Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov Qərb ölkələrinin, xüsusilə də Fransa'nın Azərbaycana qarşı ikili standartlar tətbiq etdiyini bildirib. Onun sözlərinə görə, uzun illər Ermənistanın işğalçı siyasətinə göz yuman bu ölkələr hazırda Azərbaycanın öz ərazi bütövlüyünü təmin etməsinə görə təzyiq göstərməyə çalışırlar. Nazir qeyd edib ki, Azərbaycan BMT Təhlükəsizlik Şurasında və Avropa İttifaqı çərçivəsində təzyiqlərlə qarşılaşıb, lakin bunlar uğursuzluğa düşüb. "Türkiyə başda olmaqla, dost və müttəfiq ölkələrin dəstəyi ilə Qərbin planları puça çıxdı", - baş diplomat bildirib.

rabağdan da erməni əhali qovulmayıb. Bunu bütün dünya gördü ki, ermənilər könüllü şəkildə oranı tərk edib getdilər. Köçən zaman bir nəfər də olsun mülki erməninin burnu qanamadı. Belə etnik təmizləmə, belə soyqırımı olur?! Etnik təmizləməyə, soyqırımına məruz qalan azərbaycanlılar olub. Ermənistan dan və Qa-

heç cür həzm edə bilmirlər: "Görünür ki, özlərinə sual edirlər nədən buna mane ola bilmədik? Və bu sual qarşısında aciz qalırlar. Onlar Azərbaycan dövlətinin, Azərbaycan dövlətinin liderinin və onun formalaşdırdığı ordunun gücündən, Azərbaycan xalqının əzmindən xəbərsiz olublar, Azərbaycanı zəif dövlət hesab

“ABŞ-la Azərbaycan bu gərginliyə birgə son qoya bilər” - ekspert

Ötən həftə Azərbaycanda Türkiyə və İsrail arasında keçirilən görüşdən sonra ölkəmizin iki dövlət arasındakı münasibətlərin normallaşmasında vasitəçiliyi məsələsi gündəmə gəlib. Yeri gəlmişkən, ABŞ lideri Donald Tramp Prezident İlham Əliyevə təbrik məktubunda “Azərbaycanın tərəfdaşımız İsrailə dəstəyini və onunla dostluğunu dəyərləndiririk” ifadəsi yer alıb.

Prezident İlham Əliyev ADA Universitetində keçirilən “Yeni dünya nizamına doğru” mövzusunda beynəlxalq forumda çıxışı zamanı deyib ki, Türkiyə ilə İsrailin ilk dəfə barışmasında Azərbaycan vasitəçilik edib. Görünən odur ki, İsrail-Türkiyə qarşıdurmasında ABŞ və Azərbaycanın mövqeyi birmənalı şəkildə eynidir.

Beynəlxalq Münasibətlərin Təhlili Mərkəzinin baş məsləhətçisi, siyasi elmlər üzrə fəlsəfə doktoru Mətin Məmmədli hesab edir ki, Trampın verdiyi vədlər siyasi təbliğat məqsədi daşıyırdı. Musavat.com-a açıqlamasında M.Məmmədli bildirib ki, Rusiya-Ukrayna müharibəsi kifayət qədər mürəkkəb xarakterlidir: “Bu müharibəni qısa zamanda həll etmək müşkündür. İsrail və Türkiyə arasında münasibətlərin normalaşdırılmasında isə ABŞ-ın müəyyən təsir imkanları var. Nəzərə almaq lazımdır ki, ABŞ Türkiyə ilə NATO çərçivəsində müttəfiqdir. Ölkələr bir çox sahələrdə yaxından əməkdaşlıq edirlər. Ayrı-ayrı sahələrdə müəyyən problemlər olsa da, müttəfiqlik dəyişməz qalıb. Eyni zamanda ABŞ İsrailə də müttəfiqdir. Düşünürəm ki, bu amil də münasibətlərin normallaşmasına töhfə verə bilər. Başqa sözlə, ABŞ-ın iki ölkə arasında münasibətlərin normallaşması üçün töhfə verməyə diplomatik potensialı var”.

Ekspertin fikrincə, İsrail-Türkiyə qarşıdurmasının aradan qaldırılmasında ABŞ və Azərbaycan birgə vasitəçilik edə bilər: “Azərbaycan artıq vasitəçilik missiyasında ilk addımı atıb. Prezident İlham Əliyevin də bildirdiyi kimi, Azərbaycanın İsrail-Türkiyə münasibətlərinin normallaşması üçün atdığı addımlar nəticə verib. Azərbaycanın həm Türkiyə, həm də İsrailə yüksək səviyyəli münasibətləri var. Türkiyə ilə biz müttəfiq, İsrailə isə tərəfdaş. Bu da bizə imkan verir ki, vasitəçilik missiyasını həyata keçirək. Onu da qeyd etmək lazımdır ki, o dövlətlərin vasitəçiliyi uğurlu alınır ki, münasibət edən tərəflərin hər biri ilə yüksək səviyyədə münasibətləri var. Bu mənada Azərbaycanın da diplomatik potensialı var. Eyni zamanda onu da nəzərə almaq lazımdır ki, Azərbaycan öz xarici siyasəti, diplomatiyası ilə yalnız yerləşdiyi regionda deyil, daha geniş regionda sülhə, əmin-amanlığa nail olmağa çalışır. Azərbaycan xüsusilə dost, müttəfiq dövlətlər arasında münasibətlərin ən azı müharibə həddinə qədər irəliləməməsində maraqlıdır”.

□ **Etibar SEYİDAĞA,**
“Yeni Musavat”

□ **Nigar HƏSƏNLİ,**
Musavat.com

Qərbin bitməyən anti-Azərbaycan ritorikası - qərar anı

Avropa təsisatları bu düşmənçiliyə nə zaman son qoyacaq?; **Bakıdan sərt reaksiya:** “Gedən qatarın dalınca daş atırlar...”

Qeyd edək ki, bir sıra Qərb dövlətləri və qurumları “xristian təəssübkeşliyi”ndən çıxış edərək, İkinci Qarabağ müharibəsindən sonra bizdən əl çəkmir və müntəzəm olaraq qərəzli bəyanatlar səsləndirir, qətnamələr qəbul edirlər. Son həftələr də gah Avropa Şurası, gah Avropa Parlamenti, gah da digər təşkilatlar bizə qarşı etnik təmizləmə, bu kimi böhtan xarakterli ittihamlar irəli sürürlər.

Qərb bizdən nə istəyir? Onlar nə zaman bu düşmənçiliyə son qoyacaqlar? Nəhayət, beynəlxalq təsisatlarla, Fransa və digər ermənipərəst dairələrlə münasibətlərə yenidən baxmağın zamanı, qərar vermə anı deyilmi?

Deputat Elman Nəsirov “Yeni Musavat”a bildirdi ki, bir sıra Qərb ölkələri və təşkilatları, xüsusilə də Fransa açıq şəkildə anti-Azərbaycan siyasəti həyata keçirir: “Bu siyasət özünün pik nöqtəsinə xüsusilə də İkinci Qarabağ müharibəsi dövründə və müharibədən sonrakı proseslər fonunda çatıb. Açıq şəkildə Fransa Ermənistanı silahlandırır, ölümçül silahlarla təmin edir. Deməli, Fransa

Cənubi Qafqaz regionunda sülhün və təhlükəsizliyin formalaşmasında deyil, əksinə, Ermənistanla Azərbaycan arasında üçüncü müharibənin başlanmasında maraqlıdır. Buna başqa ad vermək olmaz. Eyni zamanda beynəlxalq təşkilatlar çərçivəsində də paralel şəkildə Azərbaycana qarşı siyasi təzyiqlər həyata keçirilir”.

Deputat vurğuladı ki, bu baxımdan, Avropa Şurası Parlament Assambleyası, onun rəhbərliyi, Avropa Parlamenti, Avropa İttifaqı xüsusi fəallığı ilə seçilir və ittihamlar da olduqca gü-lüncdür: “Azərbaycanı ittiham edirlər ki, Qarabağı zəbt etmisən, Azərbaycanı ittiham edirlər ki, Qarabağdan erməni əhalisinə qarşı etnik təmizləmə həyata keçirmisən. Ermənistanın və ermənilərin 30 il ərzində Azərbaycana, azərbaycanlılara qarşı həyata keçirdiyi işğal, etnik təmizləməni görməzlikdən gəlib ermənilər etdiklərini Azərbaycanın üzərinə yükləməyə çalışırlar. Lakin boşuna çalışırlar. Çünki Qarabağ tarixi, əzəli, hüquqi Azərbaycan torpağıdır, Azərbaycan öz ərazisində suverenliyini beynəlxalq hüquqa və konstitusiyasının tələbinə uyğun olaraq bərpa edib. Qa-

rabağdan azərbaycanlılar son nəfərinə kimi silah gücünə, zorla qovulublar. Bu zaman azərbaycanlılara qarşı dəfələrlə soyqırımlar, qətləmlər həyata keçirilib. Ermənilər tərəfindən azərbaycanlılara qarşı bəşəri cinayət həyata keçirilib. Bunu təsdiqləyən çoxlu sayda faktlar mövcuddur. Bunlar hamısı yaxın keçmişdə baş verib. Bunu danmaq mümkün deyil”.

E.Nəsirov əlavə etdi ki, bütün bu reallıqlardan çıxış edərək xarici işlər naziri Ceyhun Bayramov məlum mövqeyi ifadə edib: “Nazir Antalya Diplomatiya Forumu çərçivəsində Azərbaycanın mövqeyini açıq şəkildə dilə gətirdi və dedi ki, bir sıra Qərb ölkələrinin yürütdüyü ikiüzlü siyasət ucbatından regiona sülh və əmin-amanlıq gəlmir. Eyni zamanda cənab nazir xüsusilə olaraq vurğuladı ki, Azərbaycanla heç kim təzyiq və təhdid dili ilə danışa bilməz, Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini təmin eləyib, Azərbaycanın güclü müttəfiqləri və dostları var”.

Deputatın sözlərinə görə, bir sıra Qərb siyasi dairələri Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü bərpa etməsini

Şpaqat teatri

Zamin HACI
 zaminhaci@gmail.com

Milli Məclisdə səsvermə zamanı deputatlardan birinin qərarın əleyhinə səs verməsi haqda yazmışdıq. Son araşdırmalarımız ortaya ilginç təfərrüatlar çıxarmışdır. Sən demə, deputat Qədirli “yox” düyməsinə təsadüfən basıbdir. Necə deyirlər, sürüşdürmə olubdur. Test üsulu ilə imtahan verən gənclər bunun mənasını bilirlər.

O baxımdan, vətəndaşlarımızdan yeni təkliflər gəlir. Məsələn, seçici Vüsal bəy yazır ki, həmin düymə ləğv edilsin. Doğrudan da, axı “yox”, “əleyhinə” düyməsi nəyə lazımdır? Düymə olmasa, basan da olmaz - atalarımız demişken.

Sözgəlişi, mən keçən dəfə yazacaqdım, yer olmadı, məcburam indi əlavə edim: qərarın əleyhinə səs verən şəxsin Razi Nurullayev olmasına ciddi şübhələrim var idi, çünki Razi bəy vaxtilə “Yox” adında ictimai-siyasi hərəkat qayırmışdı, yalan olmasın, narıncı inqilabımızın önündə gedirdi. “Yox” yaradan adamın bu gün hökumətin qərarlarına “yox” deməsi təbiidir.

İmişlinin digər deputatı Səyyad Aran isə parlamentdə çıxışında yol polisi avtomobili əhvalatına görə həbs edilənlərin azadlığa buraxılmasını xahiş etmişdir. Zarafat edirəm, belə şey yoxdur. Səyyad müəllimin təklifi milli teatrımızı inkişaf etdirməklə bağlıdır. Deyir Nəsimə Zeynalovanın oğlu, görkəmli artistimiz Cahangir Novruzovu Türkiyədən gətirməliyik.

Novruzov 30 ildir buradan çıxıb gedibdir və Adanada özü üçün kabab yeyir. Nə üçün gəlib burada ac qalmalıdır, AzDramanın balkonundan başqa yetim aktyorlar kimi bahalı avtomobillərə baxıb köks ötürməlidir, arada hökumətə yalvarıb medal, fəxri ad, təqaüd-zad dilənməlidir? Ağıllı adamdır, gəlməz. Əslində mən anlayıram Səyyad Aran niyə Novruzovu dartıb gətirmək istəyir. Son illər teatrlarımızda rejissorlar, aktyorlar arasında tez-tez dava düşür. Deputat isə Novruzovun bədən quruluşuna, gövdəsinə baxır, fikirləşir aktyorları döyə-döyə adam eləməyə bunun gücü çatır. Nərmənazik olsan, sənə bizim teatrlarda heç qarderobçunun köməkçisi - şarftutan vəzifəsi belə verilməz.

Həmin prinsipə bizim teatrın xilası, qurtuluşu üçün Cekki Çanı, Şvartsnegeri-fılanı AzDramaya rejissor dəvət etmək daha uyğundur. Hətta Van Dammin gəlini azərbaycanlı olduğu üçün dəvətimizi rədd eləməz. Gəlsin AzDrama ilə Muzkomediya arasında şpaqat açsın, xalq tamaşaya dursun.

Hüseynağa Atakişiyev öldəndən sonra teatra getmirəm, xəbərim yox idi, sən demə, son vaxtlar milli teatrlarımız novatorluğa, yeniliyə əl atırmış. Hər şeyi canlı oynayırmışlar. Məsələn, pyesdə atlı rolu varsa, səhnəyə həqiqi at çıxarırlar. Bəzi teatr tənqidçiləri isə bunu tənqid edir, deyirlər teatr sirk deyil (bir ara AzDramaya direktoru elə sirkdən göndərmişdilər). Bu haqda oxuyanda iki teatr lətifəsi yadıma düşdü. Tamaşa başlayır, artist deyir ki, mən tələb edirəm 1-ci səhnədə mənə həqiqi şərab verilsin. Rejissor deyir: “Etiraz eləmirəm. Ancaq onda son pərdədə həqiqi zəhər içəcəksən”. İkinci lətifədə isə artist səhnədə, roluna uyğun olaraq qışqırır: “Mənə at verin, at!” Yerdən birisi guya aktyoru pərt etmək istəyir: “Eşşək olarmı?” Aktyor deyir: “Əlbəttə! Gəl!”

Yazını daha bir mədəniyyət dolu məktubla bitirirəm. Oxucularımızdan Elçin Əliyev şpaqat açaraq saz çalan sənətkarlarımızı tərənnüm etmişdir:

**“Barmağın əsəndə, itməsin pərdə,
 Mikrafon əlində, xəyalın yerdə.
 İşin tərs gedəndə, düşəndə dərdə,
 Dərdi dilə gətir, saz qucağında.
 Sazı göyə qaldır, bir kruq fırlat,
 “Yanıq Kərəmi”ni, Kərəm tək sızlat.
 Sonra şpaqat aç, milləti ağlat,
 Şabaşa toyuq yığ, qaz qucağında”.**

Azərbaycan və Ermənistan arasında sülh sənədi mətninin razılaşdırılması ilə iki ölkənin barışıqı yolunda mühüm addım atıldı. Bu səbəbə sülh əleyhdarları artıq hərəkətə keçib. Hərçənd sənədin imzalanması üçün İrəvan daha iki şərtə əməl etməlidir.

Onlar belli. Əks halda, anlaşma uzunömürlü olmayacaq. Azərbaycan Paşinyan iqtidarı ilə deyil, Ermənistanla, erməni xalqı ilə sülh müqaviləsi imzalamaq istəyir. Pozucu qüvvələr üçün son unikal “fərsət” də elə budur: həmin iki şərtin reallaşmasını əngəlləməklə iki qonşu xalqın və ölkənin barışıqına imkan verməmək...

“Qraparak” erməni qəzetinin yazdığına görə, təxminən bir ay öncə Rusiya Prezidenti Vladimir Putin Ermənistanı kurasıya edən Dmitri Kozaki Rusiya Prezidentinin Administrasiya rəhbərinin birinci müavini Sergey Kirişenko ilə əvəzləyib. Nəşr bildirir ki, yeni təyinat Ermənistanın Kreml üçün mühüm istiqamətlərdən biri olduğunun sübutu sayıla bilər: “Kirişenko administrasiyada nüfuzlu şəxsdir və Putin ona etimad bəsləyir. Məlumatlara görə, Kirişenko artıq bir sıra erməni siyasətçi ilə danışıqlar aparıb, hətta bəzilərinə Kremlə qəbul edib. Bundan əlavə, təsdiqlənmiş məlumatlara görə, Ermənistanın eks-prezidenti Robert Köçeryan onunla Moskvada görüşüb. Köçeryanın ofisi isə ənənəvi olaraq şərh verməkdən çəkinir”.

Köçeryanın Rusiya lideri ilə isti münasibətlərini də nəzərə alsaq, məlumatın səhihliyinə şübhə qalmır. Şübhə yox ki, Bakı türməsinin “darıxdığı” Xocalı hərbi canilərinin (Robert Köçeryan, Serj Sərkisyan, Seyran Ohanyan) və ya hansısa digər radikal-revanşist qüvvənin hakimiyyətə gəlişi Azərbaycanla sülh sazişinin imzalanmasını uzaq perspektivə atacaq. Hansı ki, Rusiyanın da strateji maraqlarına uyğundur. Çünki Moskvada bölgədə ənənəvi olaraq konfliktlər sayəsində öz mövcudluğunu saxlamağa çalışır. Görünür, Moskvada sülh sənədinə qarşı son “kartı”ni işə salmağa hazırlaşır. Belədimi?

Xatırladaq ki, Putin başda olmaqla, Rusiyanın ən yüksək çinli rəsmiləri Qarabağı Azərbaycanın tərkib hissəsi elan edən Nikol Paşinyanı hələ də bağışlaya bilmirlər. Köçeryanlar, sərkisyanlar, ohanyanlar üçün isə təbii ki, “artsax” kitabı bağlanmayıb. Bu səbəbə revanşistlər Ermənistan konstitusiyada Azərbaycan və Türkiyəyə qarşı ərazi iddialarının qalması üçün hər şeyi edir və edəcəklər. Hansı iddialar ki, Kremlin də maraqlarına uyğundur. Ona görə ki, bu, kapitulyant ölkədə Rusiyanın hərbi mövcudluğunu zəruri edir. Eyni zamanda bu iddialar

Xocalı canisinin gizli Moskva səfəri - yeni təhlükə

Rusiya da son “kartı” işə salır; Kremlin əl-qolu açılmamış Paşinyan bu addımları atmalıdır...

Azərbaycana qarşı istənilən vaxt müharibəyə başlamaq üçün “hüquqı” əsasdır.

Eləcə də Minsk Qrupunun saxlanması konfliktin bitmədiyi görüntüsünü yaratmağa xidmət edir. Ancaq bir var, müxalifətdə olub belə çirkin məqsədlər üçün çalışsan, bir də var əlində hakimiyyət varkən. Əlbəttə ki, ikinci halda revanşistlər özlərini daha rahat hiss edəcəklər. Üstəgəl, onlar Rusiyanın birbaşa himayəsi altında olacaqlar. Odur ki, hakimiyyət səbirlə öz xalqını sülhə hazırlamalıdır. Paşinyan hökuməti gerçəkəndə öz cəmiyyəti üçün yeni dağıdıcı müharibə arzularmırsa, sülh və əmin-amanlıq naminə Bakı ilə sülh müqaviləsinin tezləşməsinə istəyirsə, o zaman tələsməli, revanşist dəstə hakimiyyətə qayıtmamış, Güney Qafqazda Kremlin əl-qolu təzədən açılmamış konstitusiyayı beynəlxalq hüquqa uyğunlaşdırmağın yolunu tapmalıdır. Bunu parlament səviyyəsində etmək mümkünse, parlament çərçivəsində etməlidir...

Bəs Kreml “Köçeryan projesi”ni gündəmə gətirə bilərmi?

Professor Qabil Hüseynlinin “Yeni Müsavat”a bildirdiyinə görə, Ermənistan hakimiyyət dəyişikliyi Qarabağda yeni müharibənin başlanmasına səbəb olmayacaq, lakin sülh müqaviləsinin imzalanmasını daha da çətinləşdirəcək: “Təsəvvür etməm ki, Xocalı qatili Köçeryan hakimiyyətə qayıtsın. Erməni xalqı onun kimilərdən çox çəkib. Paşinyanın reytingi aşağı düşsə də, yenə də seçkidə üstünlük qazanır. Əgər Köçeryan kimilər yenidən hakimiyyətə gələrsə, Azərbaycanla danışıqlarda böyük pa-uza olacaq. Çünki Qarabağa olan iddianı yenidən gündəmə gətirəcək, revanşist mövqə tutacaq, Bakı isə onunla bir masaya heç oturmaq istəməyəcək. Çünki onun yeri hakimiyyət kürsüsü yox, Araikin yanındır. Odur ki, hər şey 2026-cı ildən asılıdır. Əgər Paşinyanın partiyası parlament seçkilərində qalib gəlsə, o zaman iqtidar daha da möhkəmlənəcək. İnanıram ki, belə də olacaq. Bəli, Paşinyan

na və Sərkisyanı təbrik məktubu göndərmişdi. Baş nazir, erməni xalqı qala-qala təbrik sabiq prezidentlərə ünvanlanmışdı. Deməli, Rusiya prezidenti hələ də onlara dəstək verir. Düşünürəm ki, bu dəstək onların iqtidara qayıdışını təmin edəcək, lakin təzyiq aləti olaraq qalmaqdadır. Ümumiyyətlə, Putinlə Köçeryan şəxsi əlaqələrə sahibdir, ona görə Paşinyan keçmiş prezidenti həbs etdirəndə Kreml lideri onun azad edilməsini istəmişdi. Bu baxımdan, Moskvada bəzi görüşlərin və məsləhətləşmələrin olması mümkündür. Məqsəd Ukraynada müharibə qurtarandan sonra Ermənistanla təzyiqlərə başlamaqdır”.

Professorun sözlərinə görə, Ermənistan hakimiyyət dəyişikliyi Qarabağda yeni müharibənin başlanmasına səbəb olmayacaq, lakin sülh müqaviləsinin imzalanmasını daha da çətinləşdirəcək: “Təsəvvür etməm ki, Xocalı qatili Köçeryan hakimiyyətə qayıtsın. Erməni xalqı onun kimilərdən çox çəkib. Paşinyanın reytingi aşağı düşsə də, yenə də seçkidə üstünlük qazanır. Əgər Köçeryan kimilər yenidən hakimiyyətə gələrsə, Azərbaycanla danışıqlarda böyük pa-uza olacaq. Çünki Qarabağa olan iddianı yenidən gündəmə gətirəcək, revanşist mövqə tutacaq, Bakı isə onunla bir masaya heç oturmaq istəməyəcək. Çünki onun yeri hakimiyyət kürsüsü yox, Araikin yanındır. Odur ki, hər şey 2026-cı ildən asılıdır. Əgər Paşinyanın partiyası parlament seçkilərində qalib gəlsə, o zaman iqtidar daha da möhkəmlənəcək. İnanıram ki, belə də olacaq. Bəli, Paşinyan

üçün çətin seçki olacaq, amma qalib gələcək. Burada Ermənistan hakimiyyətini dəstəkləyən Qərbin də maraqları var. Onlar Paşinyanın qələbəsi üçün təbliğat maşınını gücləndirəcəklər. Eyni zamanda Türkiyə və Azərbaycanın da siyasi-diplomatik maneərlər edərək Paşinyanın iqtidarda qalması üçün müəyyən jestlər etməli olduqlarını düşünürəm. Bu, Zəngəzur dəhlizi, regionun gələcəyi və ən vacib məsələ - yekun sülh müqaviləsi üçün labüddür. Yeni Paşinyanla bu prosesi başa vurmaliyq. Bu nöqtəyi nəzərdən, Kremlin planlarını alt-üst etmək lazımdır”.

Vətəndaş Həmrəyliyi Partiyasının sədr müavini Arif İsmayilbəyli isə hesab edir ki, Rusiyada keçirilən gizli görüşlər revanşist müxalifətin gücləndirilməsinə xidmət edir. Onun qənaətinə görə, Rusiya 2026-cı il parlament seçkilərinə hazırlaşır: “Moskva anlayır ki, çevriliş mümkün deyil. Gürcüstanda da alınmadı, seçki yolu ilə Saakaşvili dəyişməyə nail oldular. Eyni ssenari Ermənistan üçün hazırlana bilər. Sadəcə, Gürcüstanda yeni siyasi qüvvə meydana çıxmışdı və bu gün də iqtidardır. Yeni Şevardnadzenin adamları deyildilər. Ermənistan isə Paşinyana qarşı qüvvə keçmiş prezidentlərdir, onların isə xalq içində hörməti qalmayıb. Ona görə Rusiya yeni siyasi qüvvə ortaya çıxara bilməse, gələn il Paşinyan revanşistləri seçkidə məğlub edəcək. Hər şeydən öncə rəsmi İrəvan anlamalıdır ki, Rusiyanın Ukraynada əl-qolu açılmamış Azərbaycanla sülh məsələlərini tezləşdirməlidir”.

□ **Emil SALAMOĞLU,**
 “Yeni Müsavat”

Ermenistanın şerti sərhədlər boyunca təxribatçı addımları getdikcə miqyasını daha da genişləndirir. Davamlı şəkildə sülh bəyanatları verən Ermənistan rəhbərliyi özünü “mələk” libasında göstərməklə yanaşı, ölkəmizə qarşı məkrli addımlar atmaqdadır. Martın üçüncü ongünlüyündən, baş nazir Nikol Paşinyan sülh müqaviləsini imzalamağa hazır olduğunu bəyan edənə sonradan isə təxribatlar bütün şerti sərhədləri əhatə etməkdədir və hər gün atəşkəsin pozulması, düşmən hərbiçilərin hərəkətlənməsi, hərbi texnika və artilleriya qurğularının yerdəyişməsi faktları qeydə alınır.

Ötən həftə Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan Antalya Diplomatiya Forumunda iddia etdi ki, Azərbaycanla sülh müqaviləsini 10 dəqiqə ərzində imzalamağa hazırdırlar, yetər ki, zaman və yer müəyyən olunsun. Amma onun bu saxta bəyanatından bir neçə saat sonra Ermənistan ordusu Qarakilsə istiqamətində təxribata əl atdı. Son məlumata görə, Ermənistan Naxçıvan istiqamətində əlavə canlı qüvvə və hərbi texnika cəmləyir. Əsgər dolu yük maşınlarının Naxçıvan istiqamətində hərəkət etməsi barədə kadrlar da sosial şəbəkələrdə yayılıb. Görünən budur ki, Ermənistan sülhdən başqa hər şeyə hazırlaşır.

Maraqlısı həm də budur ki, paralel olaraq Ermənistanın daxilində də revanşistlərə geniş meydan verilib. Belə ki, aprelin 14-də Ermənistan Xarici İşlər Nazirliyinin binası qarşısında etiraz aksiyası keçirilib. Ararat Mirzoyanın və hökumətin ifadə etdiyi fikirlərin əleyhinə keçirilən aksiyada daha çox revanşist meyillilər iştirak ediblər. Onlar “Qarabağ” məsələsinin bağlanmadığını vurğulayaraq hökumətin bununla bağlı siyasətinə etirazlarını bildiriblər. “Ermənistan hakimiyyətinin mövqeyi aydındır, lakin biz fikirlərimizə hörmət olunmasını tələb etməliyik. Hakimiyyət anlayışı müvəqqətidir, burada yaşayan bizik. Ararat Mirzoyan və hökumət birtərəfli qərarlar verir, biz isə buna qarşıyıq. Bir zaman fərqli qərarlar verən liderlər gələcək. Bu məsələni gündəmə gətirmək üçün çalışmalıyıq”, - etirazçılar qeyd ediblər. (konkret.az)

Göründüyü kimi, A.Mirzoyanın saxta sülh bəyanatlarına da daxilə “etirazlar” təşkil edilir və bununla da erməni ictimaiyyətinin Azərbaycanın şərtlərinə qarşı olması şəraitində Paşinyanın sülhü imzalamasının “qeyri-mümkünlüyü” barədə şou təşkil edilir.

Bir neçə gün əvvəl Ermənistan ordusunun Azərbaycanla sərhədin Tavuş istiqamətindən geri çəkildiyi barədə məlumat yayılmışdı. Bildirildirdi ki, “Hayekve” vətəndaş assosiasiyasının üzvü, siyasi ekspert Avetik Kerobyan orduya Tovuzqala istiqamətindəki şerti sərhəddən geri çəkilmək əmrinin verildiyini iddia edib. Bununla da Tavuşda hərbiçilərə mövqelərindən enmək tapşırığı verilib. “Onlara deyilib ki, “bu əraziləri tərk edin”. Çünki həmin istiqamətdə sərhədin delimitasiyası

nə də Qərbdəki səlibçi zehniyyətlilər təhlükəsizliyimizə təhdid yaranan Ermənistanın yenidən başı əziləndə yanında olacaqlar. Haylar indiyədək bir neçə dəfə bu acı gerçəyi yaşasalar da, təəssüf ki, hələ də düzgün nəticə çıxarana oxşamırlar. Və əgər bu davamlı atəşkəs pozulmaları martın ortalarında mediaya sızdırılan xəbərlərdən də görüldüyü kimi, “bliskriq”ə (ıldırımsürətli müharibəyə-red.) hazırlıq məqsədi daşıyarsa, tam məsuliyyətlə deyə bilərəm ki, bu, qarşı tərəf üçün yaxşı heç nə vəd etmir”.

Azərbaycan Prezidenti ötən həftə bildirdi ki, sülh üçün top Ermənistan tərəfdədir. Amma görünür, Ermənistan növbəti eskalasiyaya təhrik edilir. Yazı çapa hazırlanarkən ermənilərin sərhədə hərbi texnika daşımalarını əks etdirən növbəti kadrlar yayıldı. Belə ki, Ermənistan Silahlı Qüvvələrinə məxsus hərbi maşın karvanının hərəkəti qeydə alınıb. Axar.az xəbər verir ki, bu barədə görüntü-

Ermənistan sərhədə ordu yığır - İrəvan odla oynayır

Düşmən ölkədə 3 aylıq qeyri-rəsmi “səfərbərlik” başlanır, hərbi texnikanın sərhədyanı rayonlara daşınması müşahidə edilir; erməni ordusu Naxçıvan istiqamətində də aktivləşib - növbəti müharibə?

apanılacaq və müəyyən ərazilər Azərbaycanla təhvil veriləcək. Yaxın gələcəkdə Azərbaycan Ordusunun Tavuş istiqamətində mövqelərinin irəliləyəcəyinin şahidi olacağıq”, - erməni ekspert bildirmişdi. Delimitasiya və demarkasiya ilə bağlı prosesin dalana dirənməsi şəraitində Ermənistanla etirazları alovlandırma biləcək belə dezinformasiyaların yayılması sözsüz ki, məqsədlidir. Bununla sülh prosesini pozmağa cəhd göstərilir və burada Paşinyan komandasının da gizli rolu var. Əgər hakimiyyət ordunu şerti sərhədə cəmləyirsə, o halda rəsmi qurumların qarşısında revanşistlərin yığılması təəccüblü görünür. Üstəlik, Ermənistanla bu gündən, aprelin 15-dən iyulun 15-dək hərbi təlim məşqləri keçiriləcək. Hərbi təlimlərə sırasıyla hərbi qulluqçular, kiçik zabitlər və ehtiyatda olan zabitlər cəlb olunacaq. Bu, Ermənistanla son illərdə ən uzunmüddətli təlimlərdir. Ordusunun komplektləşdirilməsi ilə bağlı problemlər yaşayan Ermənistanın bu addımı sülhməramlı deyil, şübhəsiz.

9-10 aprel tarixlərində Ermənistan və İran xüsusi təyinatlılarının birgə təlimlərinin keçirilməsi də təxribatların intensivləşməsində xüsusi rol oynadı. Zəngəzur dəhlizi boyunca, Araz sahilində keçirilən birgə təlimlər İrəvan-Tehrən işbirliyinin, Azərbaycanın əsas hissəsi ilə Naxçıvan bölgəsi arasında quru əlaqənin təmin olunmasına qarşı növbəti təxribatçı hərəkətdir. Bunun ardınca Nikol Paşinyanın Zəngəzura gəlməsi, həmçinin erməni ordusunun Naxçıvan istiqamətində cəmlənməsi təxribatların məntiqi davamıdır.

Qeyd edək ki, bütün bu təxribatlar işğal altında olan 4 kəndimizin azad olunacağı ilə bağlı xəbərlərin yayılması, həmin ərazilərin minalardan təmizləndiyi barədə məlumatların dövrüyyəyə buraxılması fonunda baş verir. Sanki hansısa qüvvələr hərəkətin artmasında maraqlıdır. Burada Ermənistan hakimiyyətinin sifariş icra etdiyi də təxmin oluna bilər. Avropa İttifaqının Ermənistanla kəşfiyyatçıların indiyədək 5 min dəfə növbətçilik icra etdiyini açıqlaması, həmçinin bundan sonra gələcə növbəsinə də təşkil edəcək ləri barədə açıqlamaları təxribatların miqyasının genişlənməsinə şübhə yeri qoymur.

Azərbaycan ərazilərini davamlı atəşə tutan Ermənistan Azərbaycanı atəşkəsi pozduğuna görə ittiham edir, həyasızcasına. Amma ma-

raqlıdır ki, bəzən Ermənistan Müdafiə Nazirliyini elə ermənilər özləri təkzib edirlər. Məsələn: “Tavuş bölgəsində atışma yoxdur”. Bunu aprelin 14-də parlamentdə jurnalistlərlə söhbətində hakim “Mülki müqavilə” partiyasının deputatı Vahe Qalumyan deyib və əlavə edib ki, o, Tavuş vilayətindən təzəcə qayıdıb. Qalumyan onların hansı hissədə atəş açdıqlarını soruşduqda belə cavab verdi: “Mən atəşlər barədə eşitməmişəm, bu günlərdə də olmayıb”. Aydınlıq istədikdə məlum olur ki, kənd camaatı yalan danışır, deputat cavab verməyərək kabinetinə daxil olub. Belə...

Ermənistanın Naxçıvan istiqamətində təxribatlara əl atması bu ölkənin başında çatlaya bilər. Çünki Naxçıvan təkcə Azərbaycan məsələsi deyil, Qars Müqaviləsini, daha sonradan 2021-ci ilin Şuşa Bəyannaməsini xatırlasınlar!

Deputat Sahib Aliyev “Yeni Müsavat”a açıqlamasında rəsmi İrəvanın destruktiv fəaliyyətinə diqqət çəkdi: “Ermənistan birinci dəfə deyil ki, belə çoxüzümlü hərəkətlər edir. Onun da səbəbi aydındır - cənab Prezidentin ADA-dakı beynəlxalq forumda da vurğuladığı kimi, orada müxalifətli-iqtidarlı ha-

mısı revanşizm haqqında düşündür. Eyni zamanda nasist ideologiyasının daşıyıcıları olsalar da, paradoksal təsir bağışlayacaq, amma heç biri öz toplumlarının marağından çıxış etmir. Onlar böyük dövlət və güclərin diqqəti ilə hərəkət edirlər”. **S.Aliyev erməni havadarlarına da diqqət çəkdi:** “Baxın, regiondan uzaq keçən hissələrinin rəsmisi Mərkəzi Asiya dövlətləri ilə Səmərqənddə keçirdikləri sammitdə Orta dəhlizi “qlobal qapı” adlandırıb. “Açar”ını da Ermənistanla vermək niyyətlərini dilə gətirər-gətirməz şerti sərhədin Qazax rayonundan keçən hissəsində atəşkəs pozuldu. Yeni Orta dəhlizin keçdiyi yerin yaxınlığında. Bununla nə göstərilirdi? Yəqin Ermənistanla sərhədin açılıb, bu dalan ölkənin haba çevrilməsinin zəruriliyi, Gürcüstan üzərindən keçən kommunikasiyaların elə də etibarlı olmadığı burada diqqətə çatdırılırdı”.

Deputat qeyd etdi ki, İranla keçirilən birgə hərbi təlimlərin ardından Naxçıvanla şerti sərhədə atəşkəsin pozulduğunu görürük: “Amma nə “ya Fatiməyi-Zəhra” hayqırıraq məscidləri yerlə yeksan edən, içində donuz saxlayanlarla birgə təlim keçirən əqidə qardaşları,

lər “Bez Tormozov” Telegram kanalı tərəfindən yayımlanıb. “Ermənistan Silahlı Qüvvələrinin fəallığının artması, təlimlərin keçirilməsi, eləcə də hindistanlı “dostlarından” alınan hərbi texnikanın sərhədyanı rayonlara daşınması - bütün bunlar onu göstərir ki, rəsmi İrəvan guya sülh istəyir, lakin onlar sülhdə maraqlı deyillər. Ermənistan təcavüzkar niyyət nümayiş etdirir və Azərbaycana qarşı təxribatlara hazırlaşır, bununla da revanşist ideyaları dəstəkləyir”, - kanal yaydığı məlumatda qeyd edib. Rəsmi İrəvan çox təhlükəli oyunun içərisindədir.

Bir neçə gün əvvəl cari ilin hazırlıq planına uyğun olaraq, Azərbaycan Ordusunun Raket və Artilleriya Qoşunlarının taktiki raket bölmələri ilə döyüş hazırlığı məşğələsi keçirilib. Plana uyğun olaraq ərazidə açılma, start mövqelərinin tutulması və texnikaların döyüşə hazır vəziyyətə gətirilməsi üzrə fəaliyyətlər icra olunub. Bölmələrin döyüş hazırlığı səviyyəsinin yüksəldilməsi məqsədilə keçirilən məşğələdə şəxsi heyət yüksək peşəkarlıq nümayiş etdirərək qarşıya qoyulan tapşırıqları müvəffəqiyyətlə yerinə yetirib. Azərbaycan Ordusu düşmənin hər bir təxribatına hazırdır!

□ **Elsad PASASOY,**
“Yeni Müsavat”

Aprel 12-də Türkiyədə Antalya Diplomatiya Forumu çərçivəsində Azərbaycanın xarici işlər naziri Ceyhun Bayramovla Rusiyanın xarici işlər naziri Sergey Lavrov arasında görüş keçirilib. Rusiya XİN-in məlumatına görə, söhbət zamanı iki ölkə arasında mütəfiqlik əməkdaşlığının və strateji tərəfdaşlığın möhkəmləndirilməsi üzrə praktiki addımlar, birgə tədbirlərin qrafiki müzakirə edilib.

“Tərəflər beynəlxalq və regional gündəlikdəki aktual məsələlər ətrafında fikir mübadiləsi aparıblar. 3+3 Regional Əməkdaşlıq Platforması çərçivəsində qarşılıqlı fəaliyyətin davam etdirilməsinin, o cümlədən Xəzər Beşliyinə işinin intensivləşdirilməsinin vacibliyi vurğulanıb. Rusiya tərəfi Azərbaycanla Ermənistan arasında normalaşma prosesini və sülh müqaviləsinin bağlanmasını asanlaşdırmağa hazır olduğunu təsdiqləyib. Rusiya, Azərbaycan və Ermənistan liderləri arasında 2020-2022-ci illərdə üçtərəfli sazişlərin bütün spektrinin həyata keçirilməsinin zəruriliyi vurğulanıb”, - məlumatda bildirilir.

Qeyd edək ki, Rusiya rəsmiləri istər Azərbaycan, istərsə də erməni həmkarları ilə görüşlərdə həmişə Putinin imzası duran üçtərəfli sənədləri (10 noyabr 2020 kapitulyasiya aktı, 11 yanvar 2021 Moskva və 26 noyabr 2021 Soçi anlaşmaları) xatırladırlar. Bu, nəyin signalıdır, Moskva faktiki surətdə işləməyən həmin bəyanatlardan niyə möhkəm yapışmış, vasitəçiliyə qayıtmaq istəyir? Bakı və İrəvan buna razı olarmı?

Politoloq Yusif Bağırzadə “Yeni Müsavat”-a bildirdi

ki, **Rusiya tərəfi təbii olaraq həm Ermənistan, həm də Azərbaycana təsir imkanları əldə etmək və bununla da Cənubi Qafqazda itirdiyi və ya zəifləyən mövqelərini bərpa etmək istəyir:** “ATƏT Minsk Qrupu ilə bağlı Azərbaycanın həssaslığını və o formatı diriltmək imkanlarının olmadığını nəzərə alaraq Azərbaycan və Ermənistan arasında bundan əvvəl Rusiyanın vasitəçiliyi ilə əldə olunan razılaşmalara istinad edir. Çünki həmin razılaşmalarda və imzalanmış sənədlərdə bu və ya digər dərəcədə Rusiyanın maraqları da öz əksini tapıb. Həm 10 noyabr 2020, həm də 11 yanvar 2021-ci illərdəki razılaşmalarda Azərbaycan və Ermənistan arasında kommunikasiya xətlərinin bərpası ilə bağlı müddəalar yer alıb və Zəngəzur dəhlizi istiqamətində təhlükəsizlik təminatçısı qismində Rusiyanın iştirakı nəzərdə tutulub. İndi də Rusiya məhz bu sənədlərə istinad edərək 2020-2022-ci illərdə üçtərəfli sazişlərin bütün spektrinin həyata keçirilməsinin zəruriliyindən çıxış edir. Yeni başqa sözlə, Rusiya özünün vasitəçilik təklifləri ilə həm danışıqlar prosesini öz nəzarəti altına almaq, həm Qərbi bu və ya

Rusiya üçtərəfli bəyanatlardan niyə bərk yapışmış? - rəy

Ekspertin fikrincə, Moskvanın planları var

digər şəkildə proseslərdən uzaqlaşdırmaq, həm də Zəngəzur dəhlizi istiqamətində öz maraqlarını təmin etməklə yeni təsir imkanları əldə etməyə çalışır”.

Politoloqun sözlərinə

görə, təbii ki, indiki mərhələdə Rusiyanın bu istiqamətdə təşəbbüsü ələ alması nə bizim, nə də Ermənistanın maraqlarına cavab vermir: “Ermənistan Qərbi integrasiya siyasətini davam

etdirir və belə bir zamanda yenidən Rusiyanın vasitəçiliyinə müsbət yanaşmaq Qərbdən Ermənistanı təzyiqlərə rəvac verə bilər. Biz isə Rusiyanın Ermənistanı öz əlində saxlamaq üçün istəni

lən danışıqlarda bu və ya digər şəkildə onların maraqlarından daha çox çıxış edəcəyini bildiyimiz üçün indi Rusiyanın vasitəçiliyinə isti baxa bilmərik”.

Y. Bağırzadənin fikrincə, ümumiyyətlə isə istər Rusiya, istər Avropa İttifaqı, istərsə də ABŞ-in vasitəçiliyi ilə keçirilən görüşlər onu göstərdi ki, üçüncü tərəflərin iştirakı zamanı aparılan danışıqlarda bu və ya digər şəkildə üçüncü tərəflərin maraqları da masaya yatırılır və nəticədə hər hansı bir məsələ ilə bağlı razılaşmalar əldə etmək çətinləşir. Bu baxımdan, iki ölkənin birbaşa danışıqlarının daha effektiv və nəticəyə çatmağa imkan verən olması özünü artıq sübut edib: “Delimitasiya və demarkasiya komissiyalarının iclaslarında əldə olunan razılaşmalar buna sübutdur. Odur ki, hər hansı vasitəçiyə də ehtiyac yoxdur”.

Etibar SEYİDAĞA,
“Yeni Müsavat”

Rusiyaya gedən soydaşlarımızın nəzərinə - yeni qadağa gəlir

Deputat: “Yeni qaydalar vətəndaşlarımıza da şamil olunacaq və müəyyən çətinliklər yaradacaq”

Iyunun 30-dan etibarən Rusiyaya daxil olmağı planlaşdırən vizasız ölkələrin, o cümlədən Avrasiya İqtisadi İttifaqına (Aİİ) üzv ölkələrin vətəndaşlarından 72 saat əvvəl, fəvqəladə hallarda isə 4 saatdan gec olmayaraq məlumat vermələri tələb olunacaq.

Tətbiq vasitəsilə ərizə təqdim etdikdən sonra və Rusiya Federasiyasına (RF) daxil olmamışdan əvvəl RF-nin müvafiq orqanları vətəndaşın məlumatlarını yoxlayacaq. Vətəndaşın girişinə icazə verilsə, o, sərhəddə təqdim etməli olduğu müvafiq kodu alacaq və sərhəddi sizə içəri buraxıb-buraxmamağa qərar verəcək.

Bu kod olmadan əcnəbi Rusiyaya buraxılmayacaq. Azərbaycanlılar da Rusiyaya vizasız gedib-gəlirlər. O deməkdir ki, mütəfiq, dost ölkələrin, Aİİ üzvü olan dövlətlərin vətəndaşları da bu tələblərə cavab verməlidirlər.

Rusiyada inkişaf etdirilən bütün miqrasiya təşəbbüsləri onların beynəlxalq öhdəliklərə uyğunluğunu müəyyən etmək üçün ilkin, hərtərəfli təhlil

lə məruz qalır.

Xatırladaq ki, Rusiya Xarici İşlər Nazirliyinin rəsmi nümayəndəsi Mariya Zaxarova aprelin 9-da verdiyi açıqlamada bildirmişdi ki, 2025-ci il iyunun 30-dan Rusiyaya giriş qaydalarında edilən dəyişiklik Aİİ ölkələri ilə viza rejiminin üstüörtülü tətbiqi demək deyil.

“Rusiyada həyata keçirilən bütün miqrasiya tədbirləri təhlükəsizliyin, ictimai asayişin təmin edilməsinə və müvafiq prosedurların sadələşdirilməsinin təkmilləşdirilmə-

sinə yönəlib”, - Zaxarova bildirib.

Zaxarova qeyd edib ki, Rusiyada inkişaf etdirilən bütün miqrasiya təşəbbüsləri Rusiya Federasiyasının beynəlxalq öhdəliklərinə, o cümlədən EAEU çərçivəsində uyğunluğu baxımından ilkin, hərtərəfli təhlilə məruz qalır.

Deputat Azər Allahverənov “Yeni Müsavat”-a bildirdi ki, Rusiyanın yeni qanunları özündə miqrasiya prosesləri üzərində nəzarətin gücləndirilməsi və bu istiqamətdə təh-

lükəsizliyin təmin olunmasına xidmət edən tədbirlərin yerinə yetirilməsini ehtiva edir. Deputatın sözlərinə görə, 30 iyun dan sonra tətbiq ediləcək yeni qanunlar miqrasiya siyasəti ilə bağlı proseslərin daha da yaxşılaşdırılmasına yönəlmiş dəyişikliklər kimi dəyərləndirilir: “Bəzi ekspertlər yeni qanunlara birmənalı yanaşmırlar, bunu viza rejimi olmasa belə, viza rejiminə bənzər siyasətin həyata keçirilməsi kimi qəbul edirlər. Şəxsə kod verilsə, ölkə ərazisinə giriş mümkün olur, əks halda, bu, mümkün

olmur. İstənilən şəxslə bağlı informasiya araşdırılır, əgər şəxsin adı inzibati qaydaları pozma, yaxud digər inzibati məsuliyyət yaradan hallarda çəkilirsə, həmin şəxsə imtina cavabı verilir. Rusiyanın müxtəlif strukturlarının rəhbərləri bunu qismən viza rejiminin tətbiqi kimi dəyərləndirmirlər. Amma realıqda kodun verilməsi ölkə ərazisinə giriş icazəsinin verilməsi deməkdir. Bu, kifayət qədər sərt tətbiq olunan nəzarət sistemidir. Azərbaycan da Rusiya ilə vizasız gediş-gəlişi olan ölkələrdən biridir. Yeni qaydalar bizim vətəndaşlarımıza da şamil olunacaq. Bu isə təbii ki, müəyyən çətinliklər yaradacaq. Heç də hər kəs portaldan istifadə etmir. Tətbiq telefonlara yüklənməli, elektron müraciət göndəriləməlidir. Sırf texniki baxımdan çətinliklər yaşana bilər. Bir qədər təcrübə topladıqdan sonra rahat istifadə mümkün olacaq. İstənilən halda bu, nizam-intizam yaradacaq sistemdir. İstənilən şəxs bilət alıb Rusiya ərazisində daxil ola bilməyəcək. Bu sistem gələcəkdə xüsusilə Rusiya ilə miqrasiya mübadiləsi yüksək olan ölkələrin vətəndaşları üçün çətinliklər yaradacaq. Rusiyada Mərkəzi Asiya respublikalarından olan vətəndaşların sayı həddən artırıq çoxdur. Miqrantların sayında faiz nisbətində ilk beşlikdə məhz Mərkəzi Asiya ölkələrinin vətəndaşları üstünlük təşkil edir”.

Deputat qeyd etdi ki, Rusiyada bu məsələyə müxtəlif yanaşmalar mövcuddur: “Bunu Rusiya-Ukrayna müharibəsi ilə əlaqələndirən müəyyən şəxslərə rast gəlirik. Amma mən hesab edirəm ki, Rusiya Federasiyası uzun müddət qeyri-qanuni miqrasiya ilə mübarizə aparmaq niyyətində olub. Hətta zaman-zaman biz bu mübarizənin ayrı-ayrı elementlərini görmüşük. Müəyyən mənada siyasi müstəvidə qəbul edilən qərarlar sonra cəmiyyətdə birmənalı qarşılanmayıb, həm əleyhdarları, həm də lehinə olanlar olub. Yeni qanunların qəbulunu əmək bazarında işsizlik problemi olduğu üçün miqrantların Rusiya vətəndaşlarının tuta biləcəkləri iş yerlərini tutmaları ilə əlaqələndirənlər olub. Amma fikrimcə, yeni qanunlar birmənalı şəkildə qanunsuz miqrasiya ilə mübarizənin daha effektiv və hədəfli şəkildə aparılmasına xidmət edir. Rusiya Federasiyası miqrasiya proseslərinin üzərində dövlət nəzarətinin təkmil şəkildə qurulmasına maksimum çalışır. Hətta zamanında ölkə ərazisində 2 milyon qanunsuz miqrantın yaşadığı bildirilirdi. Amma son 2-3 il ərzində aparılan sərt siyasət müəyyən mənada müsbət nəticə əldə etməyə kömək etdi”.

Nigar HƏSƏNLİ,
“Yeni Müsavat”

Almaniyanın gələcək kansleri Fridrix Mertsə görə, ABŞ Prezidenti Donald Trampın tarif siyasəti qlobal maliyyə böhranı riskini artırır. O, bu təhlükələrin aradan qaldırılması üçün əsas variantları açıqlayıb. Bu barədə o, "Handelsblatt" qəzetinə müsahibəsində bildirib.

Fridrix Merts ABŞ və Avropa ölkələri arasında azad ticarət sazişinin bağlanmasını təklif edib: "Bəli, mən yeni transatlantik azad ticarət sazişinə ümid edirəm. Bütün məhsullara sıfır tariflər tətbiq edilsin. Bu, hər iki tərəf üçün daha yaxşı olardı".

Fridrix Merts əlavə edib ki, əgər ABŞ qlobal ticarətdən tamamilə çəkilmək qərarına gələrsə, Avropa üçüncü ölkə bazarlarına yönəlməlidir: "Prezident Trampın siyasəti növbəti maliyyə böhranının gözəniləndən daha tez baş verməsi riskini artırır. Biz, avropalılar, inandırıcı bir cavab verməliyik".

"Bridgewater Associates" şirkətinin qurucusu, milyarder Rey Dalio isə hesab edir ki, Donald Trampın iqtisadi və tarif siyasəti təkcə tənəzzül deyil, daha dərin qlobal böhrana səbəb ola bilər. NBC-yə verdiyi müsahibədə o, ABŞ-ın "tənəzzülə çox yaxın olduğunu" və mövcud siyasətlərin təsirinin 2008-ci ilin maliyyə böhranını üstələyə biləcəyini deyib.

Dalionun sözlərinə görə, Birləşmiş Ştatlar çoxtərəfli dünya nizamından münafişə və sabitliyin pozulmasının hökm sürdüyü birtərəfli nizamə keçir. O, tarixin gedişatını müəyyən edən beş əsas qüvvənin mövcud olduğunu bildirir: iqtisadiyyat, daxili siyasi münafişələr, beynəlxalq münasibətlər, texnologiya və təbii fəlakətlər. Hazırkı tarif siyasəti, onun fikrincə, dağıdıcıdır və beynəlxalq gərginliyi artırır.

Dalio ABŞ-ın artan dövlət borcu ilə bağlı xəbərdarlıq edib və Konqresi büdcə kəşirini ÜDM-in 3 faizinə endirməyə çağırıb. O bildirib ki, borc bazarında tələb və təklifə eyni vaxtda təzyiqlər maliyyə sistemini çökdürə bilər və dolların sabitliyini təhdid edir.

Dollar isə ucuzlaşmağa davam edir. ABŞ valyutasının həftənin ilk iş günündə altı valyutalıq (avro, İsveçrə frankı, yen, Kanada dolları, funt sterlinq və İsveç kronu) səbəbə qarşı məzənnəsini ifadə edən ICE DXY indeksi 1 faizə yaxın azalıb. Son beş sessiyada göstərici 3,6 faiz düşüb.

Ayrılıqda dollar həm avro, həm funt-sterlinq, həm də yapon iyni qarşısında zəifləyib.

İqtisadçı-ekspert Elman Sadıqova görə, dolların belə ucuzlaşması D.Trampın nail olmaq istədiyi hədəflərdən biridir:

Qlobal iqtisadi böhran riski sovuşdumu - Azərbaycanın ön hazırlıqları

Enerji bazarlarında qiymətlər ölkə büdcəsində ciddi fəsadlar yarada bilərmi? - ekspertin gözləntiləri...

"Dolların ucuzlaşmasını Trampın iqtisadi sahədə istədiklərindən birinə nail olması deməkdir. O, seçki öncəsi kampaniyası boyu ABŞ xidmət və məhsullarının rəqabət qabiliyyətini artırmaq üçün dolların ucuz olmasının vacibliyini qeyd edirdi. Mövcud vəziyyətdə avronun dəyər qazanması Avropa məhsulları üçün əlavə yükdür, maliyyədir. Funt sterlinq, yapon yenası, Kanada dolları üçün də eyni fikri söyləyə bilərik.

Məsələ burasındadır ki, ticarət tərəfdaşları həm də öz valyutalarını dollar qarşısında ucuzlaşdıraraq, müxtəlif ticarət baryerləri tətbiq edərək ABŞ-la öz aralarında öz xeyirlərinə müsbət, ABŞ üçün isə böyük həcmli mənfəəti saldolarla mənfəət qazana bilmişdilər".

Ekspertin fikrincə, Trampın addımlarını iki baxımdan qiymətləndirmək mümkündür: "ABŞ tərəfdən baxdıqda Tramp haqlı görünür, bir şərtlə ki, tarif tətbiqlərini daha səliqəli həyata keçirə bilsin. Digər ölkələr tərəfdən baxdıqda isə sadəcə, yaxınlaşmaqda olan böyük bir iqtisadi sunami, fəlakət görünür. ABŞ isə deyir ki, zəif ABŞ bir neçə dəfə dünyanı qurtarıb, bu dəfə də özünü qurtarıb, sonra batmaqda

olan iqtisadiyyatları öz şərtlərini dikte edərək qurtaracam. Bunları nəzərə alıb şərtlərini batmazdan öncə qəbul edin! Amma bütün bu gedişatın bəzi müsbət və mənfəəti amilləri də var. ABŞ milyardları itkilərə məruz qaldıqları üçün narazıdır.

Fond birjalarında köpüklər dağılır, səhmlər əl dəyişir. İstiqrazlarla bağlı riskli vəziyyət formalaşır. Enerji qiymətləri düşür.

Dünya iqtisadiyyatı daha təhlükəli olan iqtisadi müharibələr dövrünə qədəm qoyur".

E.Sadıqov bildirir ki, Trampın bütün dünya ilə bu qədər sərt davranmasının əsas səbəbi odur ki, dünyanın heç bir ölkəsi ABŞ-ın batmasını, defolt olmasını istəmir: "Hər bir ölkəyə dəyəcək zərər bir tərəfə, sistem çökər və dünya ölkələri bu çökən sistemin altından qalxa bilməzlər. Tramp proteksionist siyasət yürütməklə ABŞ-ı bundan sonrakı fiskal və monetar problemlərdən qurtarmaq istəyir. Proteksionist siyasət Cənub Şərqi Asiya ölkələrinin (Çin, Yaponiya, Cənubi Koreya, Tayvan və sair), Avropada da vaxtilə Almaniyaya başda olmaqla, bir sıra ölkələrin tətbiq etdiyi və onların bu gün yüksək inkişaf səviyyəsinə çatmalarına səbəb

olan incə və dərin bir siyasətdir. Bu siyasətin incəliklərini bilən iqtisadçılar Trampın bu siyasətin adından istifadə etdiyini, əslində isə tətbiq etdiyinin proteksionist siyasət deyil, ticarət, sonrakı mərhələdə valyuta və iqtisadi müharibələr olduğunu bilirlər. Plan budur ki, Yeni Dünya Nizamına keçiddə qlobal müharibə nüvə silahı səbəbindən mümkün deyilsə, o zaman niyə qlobal iqtisadi və lokal hərbi toqquşmalar olmasın?

Gedişat göstərdi ki, öncədən ssenari testləri, hesablamaların aparılmaması hər gün Trampın siyasətinin tez-tez dəyişməsinə səbəb olur. Məsələn, bu cür total tarif tətbiqinin ABŞ istiqrazlarının müddəti bitdikcə alınmaması, risklərin artması nəticəsində gəlirliyin artması, bu dəfə borcların artmasının deyil, borcların imkanlarının məhdudlaşma risklərinin (ABŞ-ın Yaponiyaya 1 trilyon dollar, Çinə 800 milyard dollar yaxın, digər bir sıra ölkələrə də 100 milyardlarla ölçülən borcu var və onlar müddəti bitən istiqrazları qaytarıb yenilərinə almaları, bu dəfə ABŞ monetar siyasət alətlərinə baş vurmaları olacaq. Yeni əlavə dollar çapına gətirib çıxara bilərmi nəzərə alınmamışdır".

Ekspert hesab edir ki, ABŞ-ın defolt olmaması üçün dünya ölkələri ölçüb-biçərək hərəkət edəcəklər: "Kəskin hərəkət əvəzinə, ABŞ-ı batırmıyaq, amma ciddi sarsıdacaq addımlar ata biləcəklər. Borcların hamısını deyil, bir hissəsini uzatmaq. Bu gedişat Britaniya, Yaponiya, Avropa Birliyi, Cənubi Koreya zərər vuracaq, iqtisadi itkilər olacaq. Amma inkişaf etməkdə olan bir sıra ölkələr çox ciddi böhran vəziyyətinə gətirəcək. Əslində məqsəd də budur. Çökməsi ABŞ iqtisadiyyatı üçün ciddi zərər yaratmayan, lakin çökməsi nəticəsində ABŞ üçün yeni bazarların yaranmasına, onların vəsaitlərinə əl qoymaqla özündən birdəfəlik asılı vəziyyətə salmaqla yenidən dünyada öz iqtisadi nüfuz dairəsini artırmaq! Hər kəsi zəiflətməklə özünü gücləndirmək, sonra isə sizi bu şərtlərlə xilas edərəm siyasəti yürütmək. II Dünya müharibəsindən öncə ən zəif vəziyyətdə olan ABŞ müharibənin sonlarından (1944-cü ildən) etibarən dünya düzenini nizamlayan bir nömrəli hegemon ölkəyə çevrildi. Ssenari eynidir, sadəcə, bu dəfə qlobal müharibəni iqtisadi çöküşlər əvəzləyəcək".

Qeyd edək ki, Trampın

tarif siyasətinin doğurduğu nəticələr Azərbaycan üçün üç istiqamətdə problemlər yaradır: neft qiymətlərinin düşməsi bu xammalın satışından valyuta gəlirlərini azaldır; eyni zamanda səhm və fond bazarlarındakı tələtlər ölkənin əsas valyuta ehtiyatlarının toplandığı Dövlət Neft Fondunun yatırımlarını dəyərsizləşdirir, zərərə salır; qlobal əmtəə bazarlarında qiymətlərin artması fonunda ölkənin ciddi şəkildə asılı olduğu idxal bahalaşır.

Xüsusilə ABŞ-ın Çinə qarşı yüksək tariflər tətbiq etməsi dünyanın ən böyük istehlakçısını ciddi problemlərlə üz-üzə qoyur. Bu ölkənin illik 700 milyard dollara yaxın olan ABŞ-a ixracını yəqin ki qısa müddətdə digər bazarlara yönəltməsi mümkün olmadığına görə istehsalın azalması riski böyükdür. Bu isə xüsusilə neft bazarında qiymətlərin hazırkı 65 dollar civarından daha da aşağı düşməsinə gətirib çıxara bilər.

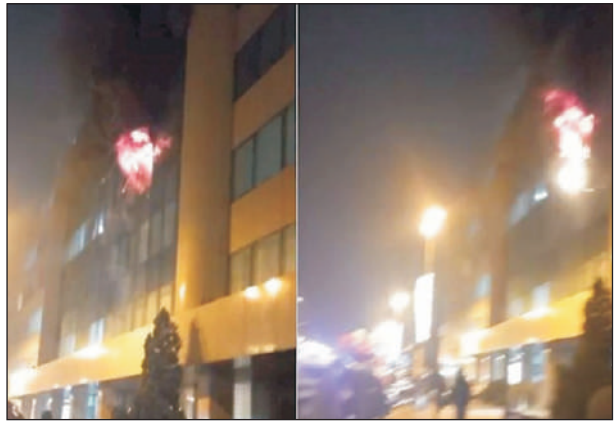
Qeyd edək ki, artıq Azərbaycan kimi neft ixracından asılı olan və büdcəsi 70 dollarlıq qiymətlə hesablanan Qazaxıstanda hökumət neftin 55 dollar və daha aşağı qiymətinə hazırlıqlara başlayıb, xüsusi işçi qrupları formalaşdırıb. Azərbaycanda bu sahədə hansı işlərin görüldüyünə dair hökumət heç bir açıqlama verməyib.

İqtisadçı Eldəniz Əmirova görə, hazırda neft qiymətinin büdcədə nəzərdə tutulan 70 dollardan aşağı olması haqlı narahatlıq yaradır: "Amma mövcud vəziyyət 2 səbəbdən elə də qorxulu deyil. Birincisi, 2025-ci ilin 1-ci rübündə Azərbaycan neftinin orta ixrac qiyməti 77 dollar olub. Bu o deməkdir ki, əgər 2-ci rübə orta qiymət 63 dollar olarsa, yarımillik orta qiymət elə büdcədə nəzərdə tutulan 70 dollara bərabər olacaq. Yeni ilin ilk yarısında maliyyə tarazlığı hələ ki pozulmayacaq.

İkincisi, ABŞ-da Trampın tarif siyasətinin uğurlu olmadığı artıq öz təsdiqini tapdı ki, onun neft qiymətlərini aşağı salmaq üçün addımların da uzunmüddətli effekt verməyəcəyi artıq görünməkdədir.

Bu baxımdan, enerji bazarlarında qiymətlərin Azərbaycan büdcəsində ciddi fəsadlar yaradacaq səviyyədə kəskin və davamlı ucuzlaşacağını gözləmirəm".

□ **Dünya SAKİT, "Yeni Müsavat"**

“Küvəzin ortadan yandığını gördüm...” - 7 körpənin qandonduran ölüm işi

Bakı Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Leyla Əsgərova-Məmmədovanın sədrliyi ilə “Respublika Perinatal Mərkəzi” PHŞ-də baş vermiş yanğınla bağlı cinayət işi üzrə araşdırmalar davam edir. Musavat.com-un xəbərinə görə, hakim qarşısına mərkəzin direktoru Mehriban Abasquliyeva, Anesteziologiya, reanimasiya və intensiv terapiya şöbəsinin müdiri Hamlet Mustafayev, dəstək xidmətləri şöbəsinin müdiri Elnur Əhmədli çıxarılıb. Prosesdə zərərçəkmiş Gülbahar Zülfüqarova ifadə verib.

Şahid deyib ki, mərkəzdə birinci mərtəbədə yerləşən qəbul şöbəsində işləyib, vəzifəsi xəstələri qəbul etmək olub: “Mən birinci mərtəbədə işləmişəm, hadisə 4-cü mərtəbədə baş verib. Həmin gün jurnalı götürdüm, yoxlamaya başladım. Bu zaman yanğın baş verdiyini gördüm.

Soruşdum ki, qurumlara məlumat verilib? Dedilər, 102-yə məlumat verilib. Mən özüm 112-yə və Mehriban Abasquliyevaya zəng edərək xəbər verdim. Daha sonra hadisə yerinə qayıtdım. Artıq hər yer alışmışdı. Yanğının söndürülməsinə kömək etməyə başladım. Yuxarıda yeriyə bilməyən xəstələr var idi, həmçinin küvəzdə saxlanılan uşaqlar var idi. Onlar həkim nəzarətində idi. Mənim onları götürməyə və ya yerlərini dəyişməyə ixtiyarım yox idi. Küvəzin ortadan yandığını gördüm. Sonra jalüz yandı, içəri keçmək mümkün olmadı”.

Gülbahar Zülfüqarova qeyd edib ki, Mehriban Abasquliyeva özü də gəlib, birlikdə yanğının söndürülməsi ilə məşğul olublar: “Bizdə maska yox idi. Ağır şəraitdə yanğın olan yerdə işləmişik, heç yere qaçmamışıq. Mən zərərçəkmiş qismində tanınmağımı istəmirəm. Yanğın olan şöbə ilə əlaqəm olmayıb”.

Digər zərərçəkmiş Vəqif Hacıyev isə mərkəzdə təcili yardım şöbəsində mühafizəçi olub və yanğın o növbədə olduğu gün baş verib: “Mən mərkəzin mühafizəçisiyəm. Məndən başqa növbədə olan Elçin də vardı, o, Daxili İşlər Nazirliyindən təhkim olunmuş mühafizəçi idi. Həmin vaxt mən yeməxanaya düşmüşdüm. Bir qədər sonra Gülsən zəng etdi və nəse dedi, amma başa düşmədim. Yanğın söhbətini eşitmədim. Təcili yardım şöbəsinə gələndə isə orada heç kəs olmadığını gördüm. Sonra eşitdim ki, dördüncü mərtəbədə yanğın olub. Mən də cəld yuxarı qalxdım. Göz-gözü görmürdü, hər yer qatı tüstü idi. Biz çalışdıq ki, orada olan şəxslərə köməklik edək. Yanğın söndürənlər gələndən sonra küvəzi aşağı düşürdük”.

Daha sonra prosesdə məlum olub ki, bəzi zərərçəkmişlər məhkəməyə gəlmək istəmişlər. Bu səbəbdən məhkəmə onların məcburi gətirilməsi barədə qərar qəbul edib.

Qeyd edək ki, ötən il yanvarın 9-da “Respublika Perinatal Mərkəzi” PHŞ-nin inzibati binasında baş vermiş yanğınla bağlı Azərbaycan Respublikasının Baş Prokurorluğunda Cinayət Məcəlləsinin müxtəlif maddələri ilə cinayət işi başlanaraq ibtidai istintaqın aparılması Baş Prokurorluğun İstintaq idarəsinə tapşırılıb. İstintaqla müəyyən olunub ki, mərkəzin anesteziologiya, reanimasiya və intensiv terapiya şöbəsinin yenidoğulmuşların intensiv terapiya bölməsinin yerləşdiyi dördüncü mərtəbədəki palatasında baş vermiş yanğın nəticəsində 7 yenidoğulmuş ölüb, 4 nəfər xəsarət alıb, müəssisəyə isə ümumilikdə 361 min manat məbləğində maddi ziyan vurulub.

Mərkəzin direktoru vəzifəsində işləmiş Mehriban Abasquliyeva Cinayət Məcəlləsinin 308.2 (ağır nəticələrə səbəb olan vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə) və 225.3-cü (yanğın təhlükəsizliyi qaydalarını pozma ehtiyatsızlıqdan iki və daha çox şəxsin ölümünə səbəb olduqda) maddələri, həmin mərkəzin şöbə rəisləri vəzifəsində işləmiş Hamlet Mustafayev və Elnur Əhmədli isə Cinayət Məcəlləsinin yanğın təhlükəsizliyi qaydalarını pozma maddəsi ilə təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb edilərək onlara həmin maddələrlə nəzərdə tutulan ittiham elan edilib. Cinayət işi üzrə zərərçəkmiş qismində “Respublika Perinatal Mərkəzi”, Elçin Gülmalı oğlu Nəcəfov, Vəqif İntiqam oğlu Hacıyev, Aynurə Qalib qızı Əhmədova, Gülbahar Zülfüqarova zərərçəkmiş qismində tanınıb. Proses aprelin 28-də davam edəcək.

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
“Yeni Müsavat”

“Son günlər azyaşlı uşaqların evdən qaçma xəbərləri artır. Tovuzda qaçan da, Xaçmazda qaçan da gedib Gəncədə tapılır. Onlar əlbəttə ki, Nizami Gəncəvinin məqbərəsinə ziyarət etməyə yollanmayıblar. Sadəcə, qaçıblar. Valideyndən, məktəbdən, dərstdən, hazırlıqdan, testdən, stressdən, boğucu binalardan...”

“Yeni Müsavat” bildirir ki, bunu **təhsil eksperti Kamran Əsədov** sosial media hesabında yazıb. “Mən uşaq olanda düşündürdüm ki, dünyaya ancaq kəndimiz boydadır. Yolum məktəbə, kəndin kitabxanasına, stadionuna, bəbəməyə qədər uzanırdı. Rayonlar mənə yad planet kimi görünürdü. Çünki getmirdim. Pandemiya uşaqlara “dərslər öyrəsinlər” deyərək telefon verdik. Amma görünən odur ki, biz onlara dərslər yox, daha fərqli yolları öyrətməmişik. Sorğular da bunu deyir: uşaqlar çətin imtahanlardan, hazırlıqdan, qəliz kitablardan bezib”, - ekspert qeyd edib.

Onun sözlərinə görə, uşaqların asudə vaxtı yoxdur, olan vaxt da ya test üçündür, ya da qaçmaq: “Bakıda hər tərəf beton, hər yer çoxmərtəbəli bina. Parklar - çayxana. Oyun yerləri - çəlyanxana. Uşaq qalır darıxır. Uşaqlar nəfəs ala bilmir. Və bu cəmiyyət, bu təhsil sistemi onların tənəffüsünü əllərindən alır. Nəse düz getmir, cənablar. Çox şey düz getmir. Amma heç kim dayanıb soruşmur: bu uşaqlar hara qaçır? Əslində onlar bizdən qaçır”.

Bəs təhsil eksperti nə qədər haqlıdır? Uşaqlar həqiqətənmi dərslər və hazırlıq yükünün ağırlığından, qəliz təhsil sistemi və imtahanlardan, stress durumundan qaçır? Bəs valideynlər harada yanlış etdi? Nələrə diqqət etməli və nə etməli?

Mövzu ilə bağlı sosioloq Üzeyir Şəfiyev “Yeni Müsavat”a danışdı: “Bu məsələnin bir neçə səbəbi var. Bir neçə gün öncə bir uşaq evdən qaçmışdı. O, bunu belə izah etdi ki, bir filmə baxıb və onun təsiri altında qaçıb. Yeni sosial şəbəkələrdə, sosial mediada, KİV-lərdə bəzi paylaşımlar olur ki, bu da psixologiyası hələ formalaşmamış gənclərə müxtəlif şəkildə istiqamət və yön verir. Ona görə də onlar həmin davranışları, tərzləri imitasiya etməyə başlayırlar. Bir tərəfdən sosial media, sosial şəbəkə platformalarının yeniyetmələrə təsiri var, digər tərəfdən valideynlərlə övladlar arasındakı münasibətlərdə pragmatik situasiyalar mövcuddur”.

Sosioloqun fikrincə, məsələn, valideyn övladla düzgün vaxt keçirir, ona kifayət qədər zaman ayırmır və ya ailədə səmimi mühit olmur: “Bəzən də güzəran valideynin uşaqlara vaxt ayırmasına imkan vermir. Bu fonda hadisələr baş verir. Yeni ehtiyac səbəbi ilə

Evdən soyuyan uşaqlar - SOS

siqnalı tək valideynlər üçün deyil

Son günlər azyaşlı uşaqların evdən qaçma xəbərləri artır; sosioloq fundamental səbəbləri açıqladı və çıxış yolları göstərdi

valideyn məcburdur işləsin və bu zaman uşaqlara düzgün diqqət ayıra bilmir. Və yaxud hansısa bir sosial mediada, sosial şəbəkə platformalarında, sosial şəbəkə istifadəçiləri arasında çox təəssüf ki, “könlü oğruları” deyilən şəxslər olur ki, yeniyetmə qızları yoldan çıxara bilir və biz bunu baş verən hadisələrdən görürük. Bu baxımdan, bu əslində valideynlər üçün bir SOS siqnalıdır ki, uşaqları məhz sosial media və sosial şəbəkə platformalarından qorumaq lazımdır. Bilmək lazımdır ki, uşaq nə ilə məşğuldur. Bir çox ölkələrdə uşaqların internet resurslarından istifadəsi üçün vaxt limiti qoyulur, hətta konkret saat məhdudiyyəti tətbiq edilir”.

Şəfiyev təklif edir ki, sosial şəbəkələrin fəaliyyətini tənzimləyən ayrıca bir qanun olsun və orada süzgəc mexanizmi tətbiq edilsin: “Bəlli bir yaş təbəqəsində olan şəxslərin həmin platformalara girişi ilə bağlı ya limitlər qoyulsun, ya da valideynin nəzarət imkanları mövcud olsun. Əslində bu, fraqmental şəkildə var, amma total səviyyədə tətbiq olunmalıdır. Yeni burada bir neçə istiqamət var. Həmçinin uşağın mühiti də bu məsələyə təsir göstərə bilər: pis əhatə, pis dostlar buna təsir edə bilər. Və yaxud uşağa çox təzyiq, şiddət göstərəndə də o, bu addımı ata bilər. Yeni burada çox sayda fərdi səbəblər var. Bu gün ailələrdən, məktəblərdən də uşaqlara daha çox təsir imkanı olan sosial şəbəkələr və sosail şəbəkə platformaları

var ki, orada olan paylaşım, tərzlərdir. Uşaq da baxıb onları təqlid edir.

Hesab edirəm ki, bu məsələdə həm məktəblər bir qədər diqqətli, ayıq-sayıq olmalıdır uşaqların davamiyyəti, hərəkət trayektoriyası ilə bağlı, həm də ailələr uşaqlara nəzarət sistemində dəyişiklik etməli, fərdi yanaşmalı, yeni reallıqları nəzərə almalı, övladı ilə yeni münasibətlər qurmağa çalışmalıdır”.

Onun sözlərinə görə, bu məsələdə həm televiziya, sosial medianın, eləcə də valideynlərin obyektiv və subyektiv günahları var: “Yeni həm nəzarət imkanları olmayan valideynlər var, digər tərəfdən də məsuliyyətsiz valideynlər də var ki, uşaqları başlı-başına buraxırlar. Bu gün ailələrdən və məktəblərdən daha çox uşaqlara təsir imkanı olan sosial şəbəkələr və sosial şəbəkə platformaları mövcuddur. Orada paylaşılan müxtəlif məzmunlar, davranış model-

ləri və tərzlər uşaqların diqqətini çəkir. Uşaq da baxıb onları təqlid edir”.

Ekspert hesab edir ki, bu məsələdə məktəblər də bir qədər diqqətli və ayıq-sayıq olmalıdır: “Xüsusilə uşaqların davamiyyəti, hərəkət trayektoriyası və davranışları nəzarətdə saxlanmalıdır. Eyni zamanda ailələr də uşaqlara nəzarət sistemində dəyişiklik etməli, onlara fərdi yanaşmalı, yeni dövrün reallıqlarını nəzərə almalı və övladları ilə yeni münasibət formalaşdırmağa çalışmalıdır. Beləliklə, bu məsələdə həm televiziyanın, həm sosial medianın, eləcə də valideynlərin obyektiv və subyektiv günahları mövcuddur. Yeni bir tərəfdən nəzarət imkanları məhdud olan valideynlər var, digər tərəfdən isə məsuliyyətsiz valideynlər də var ki, uşaqları başlı-başına buraxırlar”.

□ **Xalidə GƏRAY,**
“Yeni Müsavat”

Masallıda 14 yaşlı yeniyetmə itkin düşüb

Masallıda yaşayan 14 yaşlı L.T. itkin düşüb. Lent.az xəbər yayıb ki, o, 2025-ci il aprelin 12-də saat 20 radələrində babasına məxsus - Masallı rayonu, Banbaşı kəndində yerləşən evdən çıxaraq naməlum istiqamətdə gedərək geri qayıtmayıb. Faktla bağlı Masallı Rayon Polis Şöbəsinə araşdırma aparılır.

Qaradağda yelləncək ipi 15 yaşlı qızı boğdu

Qaradağ rayonunda yeniyetmənin ağır xəsarət alması ilə nəticələnən bədbəxt hadisə baş verib. 2010-cu il təvəllü Səma Rəşad qızı Məmmədova yaşadığı Qobustan qəsəbəsindəki evin həyətinə yelləncəkdə yellənən zaman ip onun boğazına dolanıb və qız yıxılıb. Boğularaq xəsarət alan Səma xəstəxanaya çatdırılıb. 15 yaşlı qızın vəziyyətinin ağır olduğu bildirilir. Faktla bağlı araşdırma aparılır.

Putinin 9 may hədəfi - Trampın verdiyi möhlət bitir

ABŞ Rusiyanın "nazi ilə oynamaq" və atəşkəs razılaşmasını uzun müddət gözləmək niyyətində deyil; ekspertin fikrincə, Moskvanın qələbəsi kağızdan düzəldilmiş aslana oxşayır

"Rusiyanın Ukraynada başladığı yeni hücum kampaniyası əvvəlcədən məğlubiyyətə məhkumdur". Bu barədə Böyük Britaniyanın "The Telegraph" saytı yazıb. Analitiklər bildirirlər ki, Rusiya ordusu tank və zirehli texnika çatışmazlığı yaşayır və bu səbəbdən hətta cüzi taktiki uğurlardan belə istifadə edə bilməyəcək. Məqalədə qeyd olunur ki, işğalçı qüvvələrin irəliləməsinə Ukraynanın pilotsuz uçuş aparatları (PUA) da ciddi şəkildə çətinləşdirir. Xüsusilə də bu PUA-lar Rusiya ordusunun cəbhə bölgəsinə böyük qüvvələr göndərməsini faktiki olaraq qeyri-mümkün edir.

Ukrayna Təhlükəsizlik və Əməkdaşlıq Mərkəzinin rəhbəri Dmitro Jmaylo "The Telegraph"a bildirib ki, hazırda Rusiya üçün cəbhə xəttində istənilən miqyasda hücum aparmaq mümkün deyil. Onun sözlərinə görə, Rusiya cəbhədə ciddi uğurlar əldə etməyib, lakin bu uğur illüziyasını yaratmağa çalışır. Bununla yanaşı, analitiklər ehtimal edirlər ki, Rusiya ordusu Sumı vilayəti istiqamətində müəyyən irəliləyişlər əldə edə bilər. Bu, Ukrayna qüvvələrinin Rusiya Federasiyasının Kursk vilayətindəki hücumları fonunda həmin istiqamətə çəkilməsi ilə bağlıdır. Lakin nəşr yazır ki, ruslar bu bölgədə yalnız kiçik piyada qrupları ilə, texnikanın dəstəyi olmadan hücumları həyata keçirə bilərlər.

Bu arada Ali Radanın bir neçə günə Ukraynada hərbi vəziyyətin və ümumi səfərbərliyin müddətini uzadacağı haqda xəbər yayılıb. Ukrayna parlamentinin deputatı Yaroslav Jeleznyak özünün YouTube kanalında bu xüsusda deyib: "Hərbi vəziyyətin və ümumi səfərbərliyin bu dəfə uzadılıb-uzadılmayacağı ilə bağlı müzakirə aparılmır. Bəli,

uzadılacaq və bu, çox yaxında baş verəcək: 15-18 aprel". Jeleznyak əlavə edib ki, hərbi vəziyyət daha 90 gün uzadılacaq və bu, avqustda parlament və ya prezident seçkilərinin keçirilməsini mümkün edəcək. Vəziyyətdə köklü dəyişiklik olarsa, parlament uzatma qərarını tez bir zamanda ləğv edə bilər ki, bu da səfərbərliyin dayandırılması deməkdir. Xüsusilə o əlavə edib ki, ABŞ-dan gələn də daxil olmaqla, münaqişəni tez bir zamanda dayandırmaq vədləri çox real görünür.

Bu fonda isə ABŞ Prezidenti Donald Trampın administrasiyası Ukrayna ilə bağlı danışıqlar üçün aprel ayının sonunu son tarix olaraq müəyyən edib. "Ağ Ev Kremldən atəşkəs qərarı gözləyir. Əgər Putin atəşkəsə razılaşmazsa, ABŞ yeni sanksiyalar tətbiq edəcək. Bu sanksiyalar həm Trampın fərmanı ilə, həm də Konqres qanunları ilə olarlar", - xəbər də deyilir.

Məlumatla görə, Trampın xüsusi nümayəndəsi Stiv Uitkoff ultimatumu Putinlə görüşdə təqdim etməli idi. ABŞ Dövlət Departamenti uzun müddət gözləmək niyyətində

olmadıqlarını bildirib.

Son gelişmələr fonunda Rusiya lideri Putinin 9 mayda hansısa uğurla çıxmaq şansı varmı?

Siyasi şərhçi Heydər Oğuz "Yeni Müsavat"a deyib ki, Rusiyanın hazırda Ukrayna cəbhəsində yaşadığı qələbə məfhumu ilə bir araya sığmır: "Cəbhə xəttində hərəkətililik faktiki olaraq tıxanıb. Nə ruslar, nə də ukraynalılar irəliləyə bilmir, bir növ mövqe savaşı aparılır. Silahlanma sahəsində tərəflərə hərbi üstünlük qazanmayan mühüm dəyişikliklər baş verməyə, heç kimin tıxanma xəttini aşmaq şansı yoxdur. Cəbhədən gələn məlumatların təhlili isə onu göstərir ki, döyüş şəraitini dəyişdirən texnologiyalar əsasən Ukrayna tərəfində yaşanır. Ukrayna silah sənayesi həm yeni dronların istehsalı, həm də istehsal həcmi baxımından Rusiyaya xeyli üstündür. Bu isə döyüşlərdə üstünlük qazanma imkanının Ukraynada olduğundan xəbər verir".

Adətən savaşın tıxanma mərhələlərində tərəflərin məcburən atəşkəsə getdiklərini bildiren Heydər Oğuzun fikrincə, əslində indiki şəraitdə Rusiyanın buna daha çox ehtiyacı var: "Çünki hazırda Ukrayna daha çox üstünlük qazanma imkanına malikdir. Rusiya ABŞ tərəfindən irəli sürülən bu təkliflərdən yayındıqca, öz köhnəmiş texnologiyaları ilə çətin ki, Ukraynanın öhdəsindən gələ bilər. Üstəlik,

bir çox tədqiqat mərkəzlərinin bildirdiyinə görə, Ukrayna bu zamanadək Rusiyanın 4000-ə yaxın tankını və xeyli sayda zirehli texnikasını zərərsizləşdirib. Mühəribədən əvvəlki məlumatlara inansa, Rusiyanın əlində 6000-ə yaxın tank vardı. Bu isə o deməkdir ki, Rusiya öz tank ehtiyatının üçdə ikisini artıq itirib. Əlində yəqin ki, 1980-ci illərin sınıq-salxaq texnikaları qalıb. Ukraynanın dron istehsalında həm kəmiyyət, həm də keyfiyyət baxımından xeyli üstün durumda olması, hər il ən azı 1.5 milyon PUA istehsal etməsi onun bundan sonrakı döyüşlərdə daha yaxşı performans göstərəcəyinə işarədir. Belə vəziyyətdə Rusiyanın ısrarla mühəribəni davam etdirməsi və icrası mümkün olmayan şərtlər irəli sürməsi Ukrayna mühəribəsinin tükəndirmə savaşına çevrilməsinə yol açır və təbii ki, ilk növbədə Moskvanın maraqlarına uyğun deyil".

H.Oğuzun fikrincə, Rusiyanın savaş ısrarçılığı və maksimalist şərtləri Ukraynanın da mühəribəni bitirəcək addımlar atmasını əngəlləyir: "Sırr deyil ki, rəsmi Kiyev dünya birliyi tərəfindən tanınmış ərazilərinin 18-20 faizini itirdiyindən bu torpaqlar üzərində suverenlik haqlarını bərpa etməyənədək atəşkəsə gedə bilmir. Əks halda, Ukrayna ictimaiyyətinin haqlı suallarına cavab tapa bilməyəcəyini düşünür. Moskva isə

Zelenski həlak olanların sayını açıqladı

"Rusiya-Ukrayna müharibəsində 100 min Ukrayna hərbiçisi, 13 min mülki şəxs öldürülüb". "Yeni Müsavat" xəbər verir ki, bunu "CBS News" telekanalına müsahibəsində Ukrayna prezidenti Volodimir Zelenski deyib. O bildirib ki, müharibə başladıqdan bu yana Rusiya ordusu məktəblərə 1700 dəfə hücum edib. Nəticədə 600 nəfər uşaq qətlə yetirilib:

"Eyni zamanda 780 xəstəxana və klinika da hücumla məruz qalıb. Bizim xalqımız bu müharibədən çox ciddi zərər çəkib. Biz xeyli miqdarda pul və ən əsası insanlarımızın həyatını itirdik". O həmçinin ABŞ tərəfinin bu müharibəyə yanaşmasını da dəyərləndirib: "Çox təəssüf ki, hazırda rəsmi Vaşinqtonun bəyanatlarında rəsmiyyətli narrativlər üstünlük təşkil edir. Bizim məruz qaldığımız itkiləri və çəkdiyimiz əzabları görə-görə rusların aqressor olmadığına, mühəribəni onların başlamadığına inanmaq mümkündürmü? Bütün bunlar Rusiyanın informasiya siyasətinin ABŞ-a, onun siyasətinə və siyasətçilərinə güclü təsirinin göstəricisidir".

Bu raketlər axır ki, Kiyevə verildi

Almaniyanın gələcək kansleri Fridrix Merz AB-dəki tərəfdaşlarla razılaşdırmaq şərti ilə "Taurus" qanadlı raketlərinin Kiyevə çatdırılmasına icazə verib. O, bu barədə ARD televiziyasına müsahibəsində deyib.

"Biz bu müharibəyə özümüz girməyəcəyik, ancaq Ukrayna ordusunu belə silahlarla təmin edəcəyik", - o bildirib. Siyasətçi belə bir addımı yalnız avropalı tərəfdaşları ilə razılaşaraq atacağına aydınlıq getirib: "Avropalılar artıq qanadlı raketlər tədarük edirlər. İngilislər bunu edir, fransızlar edir, amerikalılar da edir. Bu barədə razılığa gəlmək lazımdır və razılaşdıqda Almaniya da bu tədarükdə iştirak etməlidir".

mühəribə başlayandan bəri sərgilədiyi maksimalist mövqeyinin əsirinə çevrilib. Hər iki tərəfin döyüşlərdən geri çəkilməsi üçün uğur hekayəsinə ehtiyacları var. Mühəribə tərəfləri isə bir-birinə bu "qələbə sevincini" vermək istəmir. Bu da nəticə etibarilə mühəribənin tərəflərdən birinin tam məğlubiyyətinə qədər uzanmasına gətirib çıxarır".

Tərəflərin müttəfiqlərinin də mühəribənin bitirilməsində maraqlı olmadığıni düşünen siyasi şərhçi buna ən bariz nümunə olaraq Almaniya Xarici Kəşfiyyat İdarəsi rəhbərinin bu yaxınlarda səsləndirdiyi fikirləri misal göstərir: "Bilirsiniz ki, bu zamanadək Ukraynaya ən çox hərbi dəstək verən ölkələrdən biri Almaniya. Bu ölkə ABŞ-dan sonra Ukraynaya ən çox maddi yardım ayıran müttəfiq kimi tanınır. ABŞ Prezidenti Donald Trampın hakimiyyətə gəlməsindən sonra Ukraynanı dəstəkləməkdən imtina etməsi ilə Almaniya faktiki olaraq Ukraynanın ən böyük tərəfdaşına çevrildi. Dolayısıyla, Ukrayna savaşının bitirilməsində əsas söz sahiblərindən biridir. Almaniyanın Xarici Kəşfiyyat Xidmətinin rəhbəri Bruno Kahl bir müddət əvvəl mətbuata verdiyi açıqlamada belə demişdi: "Ukraynada müharibə daha 5 il davam edər-

sə, Avropa daha təhlükəsiz olar". Kahlın bu etirafı göstərir ki, Ukraynanın avropalı tərəfdaşları mühəribənin tezliklə bitirilməsində maraqlı deyilərlər. Bənzər fikirləri Ukraynanın digər müttəfiqləri - Fransa və Böyük Britaniya haqqında da demək mümkündür. Onlar da eynilə Almaniya kimi, bu mühəribəyə Rusiyanı tükəndirmə vasitəsi kimi baxırlar. Amma nəzərə alırıqlar ki, Rusiya ilə yanaşı Ukrayna da tükənir".

Heydər Oğuz hesab edib ki, Trampın bu yaxınlarda başladığı ticarət müharəbəsi də Ukrayna cəbhəsində gərginliyin azaldılmasına imkan vermir və verməyəcək: "Sırr deyil ki, Tramp da ticarət müharibəsinə öz rəqiblərini, xüsusilə də dünya qlobalistlərini tükəndirmə savaşının ən qısa yolu kimi baxır. Onun başladığı ticarət müharibəsi qlobalist hakimiyyətləri də ulusalçılarla qarşıdurmağa həvəsləndirir. Beləcə, dünyanın bir tərəfində isti, digər tərəfində isə ticari tükəndirmə savaşı gedir. Hər iki cəbhənin eyni məqsədə xidmət etdiyi nəzərə alsaq, buna "Hibrid Dünya savaşı" da deyə bilərik". H.Oğuzun fikrincə, Moskvanın qələbəsi kağızdan düzəldilmiş aslan-
dan başqa bir şey deyil

□ **E.MƏMMƏDƏLİYEV,**
"Yeni Müsavat"

“Cahangir Novruzovun ölkəyə qayıtması məsələsini qaldırmaq istəyirəm”. Deputat Səyyad Aran belə çağırış edib. Deputat bildirib ki, Cahangir Novruzov Adanada teatr yaradıb, orada insanlara elm öyrədir: “Sənət məbədimizdə bu gün dava-dalaş gedir. Sənət camiyəmiz görün nə vəziyyətdədir? Ona görə də Cahangir Novruzovla maraqlanmaq, onu dəvət etmək lazımdır. İstedad 100 ildə 1 dəfə yetişir. Mən çox arzulayırdım ki, gəlib sənətimizdə boşluğu doldursun. Əlaqədar təşkilatlar Cahangir Novruzovla danışsın, onu Vətənə dəvət etsin”.

Xalq artisti Rasim Bala- yev isə Medianews.az-a bildi- rib ki, Novruzov həm aktyor, həm də rejissor kimi çox iste- dadlıdır. Amma bu sahəni tək- cə Cahangir düzəldə bilməz, bu, bir nəfərlə olmur.

Cahangir Novruzov Oxu.Az-a açıqlamasında deyib: “Bu məsələ mənim üçün nəinki xoş, hətta gözle- nilməz bir fəxrdir. Əgər Vətə- nimin, millətimin Milli Məclis-ində haqqımda danışılırsa, bu, mənim xalqım üçün, millə- tim üçün, Azərbaycan mədə- niyyəti üçün bir anlam kəsb etməyim deməkdir. Bundan ancaq qürurlanmaq, fəxr et-mək olar. Hətta xəbəri birinci dəfə oxuyanda yoldaşım de- di, sən niyə qızardın belə? Dedim, əsəbiləşmədim, utan- dım. Təəvvür edin ki, 30 ildir yada düşməyən bir adamı bir- dən-birə Milli Məclis yada sa- lır. Həmişə dediyim bir söz var - mən də Azərbaycanın bir əs- gəriyəm. Harada lazımsa, Vətənim məni istəyirsə, oraya getməyə, baş qoymağa hazı- ram. Bu gün həqiqətən lazı- mamsa, rəsmən müraciət edərlər, oturub ciddi söhbət edərik. Əgər Vətənimdə mə- nə ümid bəsləyirlərsə, demək ki, gələndə orada nələrsə et- məliyəm. Mən vəzifə həvə- s-karı olmamışam, deyiləm də. Amma bezi reallıqlar var. Bilir- siniz ki, artıq 30 ildir Türkiyə-

dəyəm. Demək olar burada kök salmışam. Nəvələrim bu- rada oxuyurlar, yaşayırlar, iş- ləyirlər. Özümün burada qur- duğum bir sistem var. Yeni bildiyiniz-bilmədiyiniz bir çox şeylər var ki, bunların hamısı- nı düşünməliyəm, götür-qoy etməliyəm. Əgər bu söhbəti- miz 20 il bundan əvvəl olsay- dı, mən yaqın ki, bu qədər də- rinə getməyə ehtiyac bilməz- dim.

Bayaq dediyim kimi, Vətə- nim üçün hər şeyə hazıram. Əgər mənim gücüm, bacarı- ğım, istedadım Azərbaycan mədəniyyəti üçün az da olsa xeyirli olacaqsə, bundan an- caq xoşbəxt ola bilərəm. Am- ma tamamilə köçüb gəlmək, ya gəlməmək məsələsi bir an- da veriləcək cavab deyil. Ra- sim müəllimin fikri ilə də tam razıyam. Azərbaycan mədə- niyyətinin inkişafı üçün biz ha- mımız səfərbər olmalıyıq, bir olmalıyıq. Tək əldən səs çıxan deyil”.

Bəs teatrı nə və ya kimlər düzəldə bilər? Teatrimızda hansı işlər görülməlidir?

Bir sıra teatr tənqidçiləri qeyd edir ki, Azərbaycan teatrı hazırda dərin böhran içindədir. Lakin bu böhranın dərmanını yalnız Cahangir Novruzovun gəlişində görmək, onun xilas missiyasını daşıyacağını dü- şünmək romantik və həddən artıq optimist yanaşmadır. Da-

Deputatın “Cahangiri qaytarın” çağırışına tanınmışlardan - reaksiya

Azərbaycan teatrı böhran içindədir - bəs dirçəliş formulu nədir?

ha konkret desək, Cahangir Novruzov bu gün “ana teatr” sayılan Akademik Milli Dram Teatrında baş verən dərin qal- maqalları səngidəcək, oradakı pozulmuş yaradıcılıq balansını bərpa edəcək şəxs kimi təq- dim olunsə da, bu gözləntilər indiki reallıq fonunda bir qədər utopik görünür.

Mövzu ilə bağlı Əməkdar incəsənət xadimi, teatrşü- nas, sənətsünaslıq doktoru, professor Məryəm Əlizadə “Yeni Müsavat”-a danışdı: “Hesab edirəm ki, Akademik Milli Dram Teatrında normal yaradıcılıq prosesi gedir.

O ki qaldı Cahangir Novru- zovun ölkəyə gətirilməsi mə-

sələsinə, o, mənim tələbəlik il- lərimdən çox əziz dostum, Azərbaycanın böyük aktyoru- dur. O, Türkiyəyə gedəndə çox təəssüf etdim ki, belə bir böyük aktyoru itirdik, o mənə- da ki, ölkədən getdi. Onun get- mə səbəblərini də bilirəm, bu, səbəbsiz deyildi. O, müəyyən maddi və digər çətinliklər qar-

şısında qalmışdı və sairə. Tür- kiyədə də çox böyük nüfuz qə- zanıb. Hesab edirəm ki, Ca- hangir Novruzov Azərbaycan teatrına hər zaman lazımdır.

Amma bir daha qeyd edi- rəm ki, Akademik Milli Dram Teatrında yaradıcılıq prosesi öz qaydasındadır. O ki qaldı yaranmış səs-küyə, qalma- qallara, aktyorlar həmişə ob- razlar yaradırlar, cildən-cildə girməyə məcbur olurlar və on- ların əsəbləri həmişə adi in- sanlardan daha çılpaq olur. Görünür, indi kimsə nədənsə inciyib. Buna görə oturub söh- bət etmək, anlaşımaq, qarşı- lıqlı hörmət mühitində müza- kərə aparmaq olar. Belə bir el sözü var ki, “qanı qanla deyil, su ilə yuyarlar”.

Mən şəxsən teatra gedi- rəm, görürəm və ona görə də deyə bilərəm ki, teatrda hər şey normaldır. Çox təəssüf edirəm ki, teatrdakı söz-söh- bətlər artıq kənara çıxıb, kə- narda müzakirə olunur. Hər şeyi daxilə həll edib, öz qay- dasına qoymaq olardı. Konflikt heç bir zaman heç bir nəticə vermir”.

□ **Xalidə GƏRAY,**
“Yeni Müsavat”

ABŞ İrana qarşı yumşalır iddiası - Tehran üçün fürsət?

Ekspertlərin fikrincə, Omanda keçirilmiş görüşün nəticələrini dəyərləndirmək hələ tezdir - cənub qonşu üçün təhlükə qalır...

● **tən həftəsonu - apre- lin 12-də Omanın paytaxtı Maskatda ilk dəfə olaraq, ABŞ-İran danışıqları baş tutub. İran xarici işlər naziri Abbas Araççı ABŞ Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Stiven Uitkofla sanksiyaların ləğvi və nüvə məsələsi barədə bir sıra dolaylı danışıqlar aparıb. Tərəflər nüvə programı- na qoyulan məhdudiyyətlər fonunda bir sıra sanksiyala- rın yüngülləşdirilməsi məsə- lələrini müzakirə ediblər.**

Bu həftə - aprelin 19-da danışıqları davam etdirmək üçün iki tərəf arasında razı-laşma əldə olunub.

“ABŞ Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi Omanda İra- nın xarici işlər naziri ilə apar- dığı görüşdə Vaşinqtonun Tehran qarşısında uranın zənginləşdirilməsindən ta- mamilə əl çəkmə tələbini irəli sürülməyib”.

Bu barədə “The New York Times” məlumat yayıb.

Mənbənin bildirdiyinə gö- rə, Uitkof danışıqlarda diqqə- tin daha çox mövcud zəngin-ləşdirilmiş materialların hərbi məqsədlərlə istifadəsinin qar-

şısının alınmasına yönəldil- məsini irəli sürüb. Qəzet qeyd edir ki, ilkin mərhələ İran üçün müsbət nəticələnib, çünki bu danışıqlar gələcəkdə prose- sin daha yüksək səviyyədə davam etməsi üçün vacib olan məqsədlərin əldə olun- masına şərait yaradıb.

Belədimi? ABŞ nüvə mə- sələsində Tehran qarşısında yumşalıb?

Deputat, Ana Vətən Par- tiyasının sədr müavini Gü- nay Ağamalı “Yeni Müsa-

vat”-a bildirdi ki, İranın nüvə proqramı uzun illərdir mü- zakirə predmeti olaraq qal- maqdadır: “Cənub qonşu- muzun uranın zənginləşdiril- məsi ilə bağlı gördüyü işlər beynəlxalq ictimaiyyət tərə- findən diqqətlə izlənilir və xü- susilə ABŞ-İsrail xəttində cid- di narahatlıq yaradır. Hazırda tərəflər arasında münasibət- lər olduqca gərgindir və mü- haribə ehtimalı çox yüksəkdir. İsrail rəsmiləri Tramp admi- nistrasiyasını İrana qarşı hər-

bi əməliyyatlara inandırmağa çalışsalar da, hələlik rəsmi Vaşinqtonun soyuqqanlı rito- rika sərgilədiyinin şahidi olu- ruq. Bu səbəbdən, ABŞ və İran arasında Omanın paytaxı Maskatda baş tutan danışıq- lar gərginliyin azaldılması isti- qamətində atılan addım kimi qiymətləndirilməlidir. İrana qarşı həyata keçiriləcək hər hansı bir hərbi müdaxilə tək- cə regional deyil, global sabitliyə ciddi təhdiddir. Çünki eskala- siya ehtimalı Yaxın Şərqdə di-

gər münaqişə ocaqlarının alovlanmasına, qonşu dövlət- lərdə, xüsusilə İraq, Əfqanıst- an, Suriya, Livanda qeyri-sa- bitliyin artmasına, terror təşki- latlarının güclənməsinə və neft böhranı fonunda global iqtisadi tənəzzülə səbəb ola bilər. Prezident Donald Tramp mövcud riskləri bildiyi üçün hazırkı situasiyada İran- la sövdələşmək kampaniya- sını həyata keçirir. Lakin pros- eslərin inkişaf istiqamətləri bütün hallarda danışıqların nəticəsindən asılı olacaq”.

AMİP liderinin beynəlxalq məsələlər üzrə müavi- ni Elşən Mustafayevin fik- rincə, Omanın paytaxtı Maskatda keçirilmiş ABŞ-İran danışıqlarını tər- rəflər arasında münasibət- lərin yumşalması kimi də- yərləndirmək hələ tezdir: “Danışıqların bərpası İran üçün çox vacib olan proses olsa da, nüvə siyasətindən birdəfəlik imtina etmək istə- mir. İllər əvvəl İran nüvə razı-laşmasından çıxmamışdan öncə uranın belli bir həddə qədər zənginləşdirilməsi işini aparacağını bildirmişdi və bu- nun da nüvə silahı əldə etmək üçün yetərli olmayacağı bə- yanatını vermişdi. Amma son- radan beynəlxalq komissiya- nın üzvləri İrani bezi nüvə ob- yektlərinə baxış keçirməyə imkan verməməkdə ittiham etmişdilər. Bundan sonra ABŞ, əsasən də İsrail İranın nüvə silahı əldə etmək məq-

sədilə uranın zənginləşdiril- məsi işini davam etdirdiyin- dən ciddi şəkildə şübhələn- diklərini bildirmişdilər. Hazır- da isə yenidən danışıqların bərpası bu istiqamətdə razı-laşmaların olacağına şanslar yaradıb. Amma danışıqların nə qədər çəkəcəyi, hansı mə- sələlər üzərində dayanılacağı hələ belli olmadığından nəti- cənin necə olacağını da indi- dən demək çətinidir. Tərəflə- rin görüşlə bağlı verdikləri açıqlamalardan görünür ki, gedişatdan İran hələ ki məm- nundur. Amma bu, sona qə- dər belə olacaqmı? Hesab edirəm ki, bu, ABŞ-ın İranla bağlı siyasətinin hansı mə- rhələdə olduğundan asılı ola- caq. İran tərəfinin görüşdən sonra verdiyi açıqlamalara görə, rəsmi Tehran dinc istifa- də üçün uranın zənginləşdiril- məsini davam etdirmək istə- yir. Amma İsrail buna inanmır və hələ də İrani özü üçün baş- lıca təhlükə mənbəyi hesab edir. O səbəbdən vəziyyət ABŞ-ın İranın nüvə siyasətini necə nəzarətdə saxlamasın- dan, yaxud bu işə nəzarəti tam təmin edə bilməsindən və İranın danışıqlara necə əməl etməsindən asılı olacaq. Danışıqlarda sanksiyaların yumşaldılması istiqamətində müzakirələrin aparılması İra- nın təkliflərə yanaşmasından və real nəticələrin əldə olun- masından asılı olacaq”.

□ **Cavansir ABBASLI,**
“Yeni Müsavat”

Ceyhun Məmmədov

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi (QMİ) Azərbaycandan Həcc ziyarətinə getmək istəyən zəvvarlara çağırış edib. Bu barədə Modern.az-a QMİ Xarici əlaqələr şöbəsinin müdiri və Həcc elektron sistemi rəhbəri Vüsal Cahangiri məlumat verib. O qeyd edib ki, ötən il olduğu kimi, bu il də bəzi işbaz şirkətlər vətəndaşları aldadaq turizm vizası ilə onları Həccə aparmağa cəhd edirlər:

“Bizdə olan məlumatlara görə, 100-ə yaxın, bəlkə də daha artıq vətəndaşımız belə işbazların təşviqədi vədlərinə aldanaraq onlara çoxlu pul vəsaitləri ödəyiblər. Vətəndaşlara bir daha qəti şəkildə bildirmək istəyirik ki, Həcc vizası tamam fərqli vizadır, onu yalnız Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi vasitəsilə əldə etmək olar, Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Həcc və Ümrə Nazirliyi tərəfindən qanuni səlahiyyət yalnız bu quruma verilib”.

Onun sözlərinə görə, turizm vizası ilə Həcc mövsümündə Məkkəyə daxil olmaq Krallığın qanunlarına ziddir, həmin turizm vizasının üzərində də bu, qeyd edilib: “Bu qanunu pozanları Krallığın hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən yüksək cərimələr və həbslər, deportasiyalar və “qara siyahı”ya düşmələr kimi ağır cəzalar gözləyir. Ötən ildən fərqli bu qanunu pozana cərimə ikiqat artırılaraq 10 min Səudiyyə riyalı (təxminən 2 700 ABŞ dolları) təyin edilib. Bizdə dəqiq məlumatlar var ki, keçən il çox sayda vətəndaşlarımız belə şirkətlərin qurbanı olub. Bir daha xəbərdarlıq edirik ki, vətəndaşlarımız belə işbazlara aldanmasınlar, özlərini yüksək maddi və mənəvi xəsarətə məruz qoymasınlar”.

İlahiyyətçi millət vəkili Ceyhun Məmmədov “Yeni Müsavat”a deyib ki, ilk olaraq problemin kökünə baxmaq lazımdır: “Azərbaycanda Həcc ziyarətinin qiyməti çox yüksəkdir. Biz dəfələrlə bu məsələni müzakirə etmişik. Qiymət yüksək olduğuna görə həmin məbləği ödəməyə imkanı olmayan vətəndaşlar alternativ yolları düşünür. Onlar hansısa ölkə, şirkətlər vasitəsilə müxtəlif yollarla bunu etməyə çalışırlar. Həsab edirəm ki, insanlara müxtəlif qiymətlər təklif edilməlidir. Məsələn, aşağı, orta, yük-

Turizm firmalarının haram biznesi - QMİ-nin çağırışına sözardı

Deputat: “Həcc ziyarətinin qiyməti aşağı salınmasa, insanlar yenə də alternativ variantlar axtaracaq”

sək qiymət. Yeni vətəndaş seçim edə bilsin. Ümumi qiymət də aşağı salınmalıdır. Bəzi ölkələrlə müqayisə etdikdə qiymətlərin yüksək olduğunu görürük”.

Onun sözlərinə görə, vətəndaşlar başqa yollarla istifadə edir deyə QMİ bəyanat vermək qərarına gəlib: “Tutaq ki, dünyanın bir çox ölkələrində olduğu kimi,

qiymət fərqlərini hotel ulduzları əsasında müəyyənləşdirmək mümkündür. Yeni hamı üçün 10 min manat tətbiq olunmasın. Bu cür bir qruplaşdırma tətbiq olunsay, 3 ulduzlu hotel üçün daha münasib qiymət müəyyən edilə bilər, 5 ulduzlu hotel üçün isə daha yüksək qiymət təyin edilə bilər. Bu olmadıqca insanların alternativlər axtardığının

şahidi olacağıq”.

Yeri gəlmişkən, ötən il Həcc ziyarəti üçün kvota 1500 nəfər olub. Bu il kvota azaldılsa da, Həcc ziyarətinin qiyməti artırılıb. Bu il Həcc ziyarəti 5 950 ABŞ dollarına başa gəlib. Bu, ötən illə müqayisədə 100 dollar artıqdır. Beləliklə, Həcc ziyarətinə getmək istəyənlər hazırkı məzənnə ilə 10 115 manat pul ödəyiblər.

Məlumat üçün bildirək ki, 2025-ci ildə Həcc ziyarətinin müxtəlif ölkələrdə təxmini qiymətləri müxtəlifdir. Misal üçün, Türkiyədə Həcc ziyarətinin qiyməti 2025-ci il üçün 6500 ABŞ dollarıdır. Həcc ziyarətinə növbəsiz getmək isə 11 min ABŞ dollarına başa gəlir.

Rusiya Həcc ziyarətinin qiyməti 5500 dollarıdır. Növbədənəkar qiymət isə təxminən 11 min ABŞ dollarına başa gəlir.

İran İslam Respublikasında isə Həccin qiyməti 5 min ABŞ dolları civarındadır. Pakistanda ziyarətin qiyməti dövlət və özəl paketlərə görə 3,000-5,500 ABŞ dolları arasında dəyişir. Hindistanda regiondan asılı olaraq qiymətlər 3,200-4,500 ABŞ dolları arasında dəyişir. Böyük Britaniyada lüks xidmətlər daxil edildikdə, qiymətlər 6,000-10,000 ABŞ dolları civarındadır. ABŞ-da uzaq məsafə və lüks xidmətlər səbəbi ilə qiymət 8,000-12,000 ABŞ dolları arasındadır.

□ **Afaq MİRƏYİQ, “Yeni Müsavat”**

Narkotik aludəçilərinin taksi sürücülüğü - çıxış yolu...

Necə etməli ki, onlar sükan arxasında otura bilməsinlər? - ekspertdən təklif

Paytaxtın Nizami Rayon Polis İdarəsinin Dövlət Yol Polisi Şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən yol hərəkəti qaydalarını kobud şəkildə pozaraq taksi fəaliyyəti ilə məşğul olan “Hunday” markalı nəqliyyat vasitəsinin sürücüsü 38 yaşlı Rüstəm Rüstəmov saxlanılıb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, sürücünün hərəkətləri şübhə doğurduğundan o, tibbi müayinədən keçirilib.

Bu zaman R.Rüstəmovun sürücü barəsində inzibati narkotik vasitənin təsiri altında sərnəşindəşmə fəaliyyəti göstərdiyi müəyyən olunub.

Sürücü barəsində inzibati protokol tərtib edilərək baxılması üçün məhkəməyə göndərilib. Məhkəmənin qərarı ilə

R.Rüstəmov 10 gün müddətinə inzibati qaydada həbs edilib.

Bəs 10 gündən sonra?

Təəssüf ki, bu ilk belə hal deyil. Bəs necə etməli ki, narkotik aludəçiləri, ümumiyyətlə, sürücülük vəsiqəsi ala, sükan arxasında otura bilməsinlər? Narkotikdən asılı insanların elektron məlumat bazası

nin yaradılması mümkündürmü? Kim zəmanət verə bilər ki, 10 gündən sonra həmin şəxs yenə taksi sürməyəcək? Yeri gəlmişkən, polis əməkdaşları tərəfindən müvafiq icazələri olmadan rayon ərazisində taksi fəaliyyəti ilə məşğul olan sürücülərin aşkarlanması məqsədilə profilaktik tədbirlər təşkil edilib. Son iki gündə 61 sürücünün qanunsuz olaraq taksi fəaliyyəti ilə məşğul olduğu aşkar edilib. Sürücülərlə maarifləndirici söhbət aparılıb, onlara qanunvericiliyin tələbləri izah edilərək barələrində inzibati protokol tərtib olunub. Qeyd edilib ki, taksi minik avtomobilləri ilə sərnəşindəşmə ilə məşğul olmaq istəyən şəxslər müvafiq icazələr əsasında fəaliyyət göstərməlidirlər.

Nəqliyyat üzrə ekspertlər bildirirlər ki, taksi sürücülərinin psixoloji durumu nəzərə alınmalıdır. Çünki yol hərəkəti zamanı sərnəşinlərin həyat və sağlamlığı sürücünün psixoloji sabitliyindən birbaşa asılıdır. Buna görə də sürücülərin müəyyən müddətlərdə psixoloji testlərdən keçirilməsi təklif

olunur. Bu tədbir hələ tam tətbiq olunmasa da, ekspertlər bunun vacibliyini xüsusilə vurğulayırlar. **Nəqliyyat məsələləri üzrə ekspert Eldəniz Cəfərov** mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”a deyib ki, həmin şəxslər haqqında məlumat müvafiq dövlət qurumuna göndərilə bilər və onun icazə vəərəqəsi ləğv edilə bilər: “İcazə vəərəqəsi ləğv edildikdən sonra taksi şirkətləri onunla işləməyəcək. Eyni əməl təkrarlansa, məhkəmə daha sərt cəza tətbiq edə bilər”.

Ekspert dəyişikliklərdən sonra da bu kimi halların təkrarlanmasına belə münasibət bildirib: “Qıtlıq olan zaman taksi qiymətlərinin də yüksəlməsinin şahidi oluruq. Burada artıq cəmiyyət seçim qarşısında qalır. Biz keyfiyyətli və təhlükəsiz taksi istəyirik. Eyni zamanda onun baha olmasını istəyirik. Bunlar bir-biri ilə uzlaşmaya bilər. Bu tənzimləmələr elə şərtlərdir ki, hər bir taksi sürücüsü bunun öhdəsindən gələ bilmir. Buna görə müvəqqəti olaraq köhnə sistemlə çalışmağa icazə verirlər. Əlbəttə, sürücülər qaydalar əsasında çalışmalıdırlar. O anlaşılandır ki, bəzi taksi sürücüləri, xüsusən də taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanlar hələ ki bu yeniliklərə hazır deyillər. Xarici taksi şirkətləri yeni taksi qaydalarına uyğunlaşa bilmir.

Çünki onların öz qaydaları, prinsipləri var idi. Amma onlar buna uyğunlaşmadı. Onlar xeyli müddət Azərbaycanda çalışdı, milyonlar pul da qazandılar, vətəndaşların da hüquqlarını pozdular. Sürücüləri istismar edirdilər, göstərilən müddətdən artıq çalışdırırdılar. Sürücülərə çatmalı olan ödənişləri vaxtında ödəmirdilər. Xidmətdən narazı qalan sərnəşinlərin də şikayətinə baxmırdılar. İndi bunlar hamısı qanunla tənzimlənməlidir”.

Bəs narkoman taksi sürücülərini necə tanıyaq? Həkimlər bildirirlər ki, istənilən narkotik maddə beyində biokimyəvi prosesləri sürətləndirir. Aqressivlik narkotik qəbul etmə istəyi baş qaldıranda yaranır. Əgər istifadəçi istədiyi maddəni tapmırsa, gözlər bəzəlir, qızanır, hipoksiya (oksigen çatışmazlığı) səbəbindən bədənində açıq nahiyyələrində ya dərinin rəngi solğun olur, ya da çox qızanır. Beyin qansız qaldığı üçün də aqressiya yaranır. Bəzən narkomanlar dəridən ah çəkirlər, sanki hava çatışmazlığından əziyyət çəkirlər. Başqa zahiri əlamətlər də var: geyimin çirkli olması, gigiyenik mənada təmiz olmamaq, bəzən günlərlə duş qəbul etmirlər, mövsümə uyğun geyinməmək və sairə.

□ **Afaq MİRƏYİQ, “Yeni Müsavat”**

Ceyhun Məmmədov

Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi (QMİ) Azərbaycandan Həcc ziyarətinə getmək istəyən zəvvarlara çağırış edib. Bu barədə Modern.az-a QMİ Xarici əlaqələr şöbəsinin müdiri və Həcc elektron sistemi rəhbəri Vüsal Cahangiri məlumat verib. O qeyd edib ki, ötən il olduğu kimi, bu il də bəzi işbaz şirkətlər vətəndaşları aldadaq turizm vizası ilə onları Həccə aparmağa cəhd edirlər:

“Bizdə olan məlumatlara görə, 100-ə yaxın, bəlkə də daha artıq vətəndaşımız belə işbazların təşviqədi vədlərinə aldanaraq onlara çoxlu pul vəsaitləri ödəyiblər. Vətəndaşlara bir daha qəti şəkildə bildirmək istəyirik ki, Həcc vizası tamam fərqli vizadır, onu yalnız Qafqaz Müsəlmanları İdarəsi vasitəsilə əldə etmək olar, Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Həcc və Ümrə Nazirliyi tərəfindən qanuni səlahiyyət yalnız bu quruma verilib”.

Onun sözlərinə görə, turizm vizası ilə Həcc mövsümündə Məkkəyə daxil olmaq Krallığın qanunlarına ziddir, həmin turizm vizasının üzərində də bu, qeyd edilib: “Bu qanunu pozanları Krallığın hüquq-mühafizə orqanları tərəfindən yüksək cərimələr və həbslər, deportasiyalar və “qara siyahı”ya düşmələr kimi ağır cəzalar gözləyir. Ötən ildən fərqli bu qanunu pozana cərimə ikiqat artırılaraq 10 min Səudiyyə riyalı (təxminən 2 700 ABŞ dolları) təyin edilib. Bizdə dəqiq məlumatlar var ki, keçən il çox sayda vətəndaşlarımız belə şirkətlərin qurbanı olub. Bir daha xəbərdarlıq edirik ki, vətəndaşlarımız belə işbazlara aldanmasınlar, özlərini yüksək maddi və mənəvi xəsarətə məruz qoymasınlar”.

İlahiyyətçi millət vəkili Ceyhun Məmmədov “Yeni Müsavat”a deyib ki, ilk olaraq problemin kökünə baxmaq lazımdır: “Azərbaycanda Həcc ziyarətinin qiyməti çox yüksəkdir. Biz dəfələrlə bu məsələni müzakirə etmişik. Qiymət yüksək olduğuna görə həmin məbləği ödəməyə imkanı olmayan vətəndaşlar alternativ yolları düşünürlər. Onlar hansısa ölkə, şirkətlər vasitəsilə müxtəlif yollarla bunu etməyə çalışırlar. Həsab edirəm ki, insanlara müxtəlif qiymətlər təklif edilməlidir. Məsələn, aşağı, orta, yük-

Turizm firmalarının haram biznesi - QMİ-nin çağırışına sözardı

Deputat: “Həcc ziyarətinin qiyməti aşağı salınmasa, insanlar yenə də alternativ variantlar axtaracaq”

sək qiymət. Yeni vətəndaş seçim edə bilsin. Ümumi qiymət də aşağı salınmalıdır. Bəzi ölkələrlə müqayisə etdikdə qiymətlərin yüksək olduğunu görürük”.

Onun sözlərinə görə, vətəndaşlar başqa yollarla istifadə edir deyə QMİ bəyanat vermək qərarına gəlib: “Tutaq ki, dünyanın bir çox ölkələrində olduğu kimi,

qiymət fərqlərini hotel ulduzları əsasında müəyyənləşdirmək mümkündür. Yeni hamı üçün 10 min manat tətbiq olunmasın. Bu cür bir qruplaşdırma tətbiq olunsay, 3 ulduzlu hotel üçün daha münasib qiymət müəyyən edilə bilər, 5 ulduzlu hotel üçün isə daha yüksək qiymət təyin edilə bilər. Bu olmadıqca insanların alternativlər axtardığının

şahidi olacağıq”.

Yeri gəlmişkən, ötən il Həcc ziyarəti üçün kvota 1500 nəfər olub. Bu il kvota azaldılsa da, Həcc ziyarətinin qiyməti artırılıb. Bu il Həcc ziyarəti 5 950 ABŞ dollarına başa gəlib. Bu, ötən illə müqayisədə 100 dollar artıqdır. Beləliklə, Həcc ziyarətinə getmək istəyənlər hazırkı məzənnə ilə 10 115 manat pul ödəyiblər.

Məlumat üçün bildirək ki, 2025-ci ildə Həcc ziyarətinin müxtəlif ölkələrdə təxmini qiymətləri müxtəlifdir. Misal üçün, Türkiyədə Həcc ziyarətinin qiyməti 2025-ci il üçün 6500 ABŞ dollarıdır. Həcc ziyarətinə növbəsiz getmək isə 11 min ABŞ dollarına başa gəlir.

Rusiya Həcc ziyarətinin qiyməti 5500 dollarıdır. Növbədənəkar qiymət isə təxminən 11 min ABŞ dollarına başa gəlir.

İran İslam Respublikasında isə Həccin qiyməti 5 min ABŞ dolları civarındadır. Pakistanda ziyarətin qiyməti dövlət və özəl paketlərə görə 3,000-5,500 ABŞ dolları arasında dəyişir. Hindistanda regiondan asılı olaraq qiymətlər 3,200-4,500 ABŞ dolları arasında dəyişir. Böyük Britaniyada lüks xidmətlər daxil edildikdə, qiymətlər 6,000-10,000 ABŞ dolları civarındadır. ABŞ-da uzaq məsafə və lüks xidmətlər səbəbi ilə qiymət 8,000-12,000 ABŞ dolları arasındadır.

□ **Afaq MİRƏYİQ, “Yeni Müsavat”**

Narkotik aludəçilərinin taksi sürücülüğü - çıxış yolu...

Necə etməli ki, onlar sükan arxasında oturma bilməsinlər? - ekspertdən təklif

Paytaxtın Nizami Rayon Polis İdarəsinin Dövlət Yol Polisi Şöbəsinin əməkdaşları tərəfindən yol hərəkəti qaydalarını kobud şəkildə pozaraq taksi fəaliyyəti ilə məşğul olan “Hunday” markalı nəqliyyat vasitəsinin sürücüsü 38 yaşlı Rüstəm Rüstəmov saxlanılıb. Daxili İşlər Nazirliyinin mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, sürücünün hərəkətləri şübhə doğurduğundan o, tibbi müayinədən keçirilib.

Bu zaman R.Rüstəmovun sürücü barəsində inzibati narkotik vasitənin təsiri altında sərnəşindəşmə fəaliyyəti göstərdiyi müəyyən olunub.

Sürücü barəsində inzibati protokol tərtib edilərək baxılması üçün məhkəməyə göndərilib. Məhkəmənin qərarı ilə

R.Rüstəmov 10 gün müddətinə inzibati qaydada həbs edilib.

Bəs 10 gündən sonra?

Təəssüf ki, bu ilk belə hal deyil. Bəs necə etməli ki, narkotik aludəçiləri, ümumiyyətlə, sürücülük vəsiqəsi ala, sükan arxasında oturma bilməsinlər? Narkotikdən asılı insanların elektron məlumat bazası

nin yaradılması mümkündürmü? Kim zəmanət verə bilər ki, 10 gündən sonra həmin şəxs yenə taksi sürməyəcək? Yeri gəlmişkən, polis əməkdaşları tərəfindən müvafiq icazələri olmadan rayon ərazisində taksi fəaliyyəti ilə məşğul olan sürücülərin aşkarlanması məqsədilə profilaktik tədbirlər təşkil edilib. Son iki gündə 61 sürücünün qanunsuz olaraq taksi fəaliyyəti ilə məşğul olduğu aşkar edilib. Sürücülərlə maarifləndirici söhbət aparılıb, onlara qanunvericiliyin tələbləri izah edilərək barələrində inzibati protokol tərtib olunub. Qeyd edilib ki, taksi minik avtomobilləri ilə sərnəşindəşmə ilə məşğul olmaq istəyən şəxslər müvafiq icazələr əsasında fəaliyyət göstərməlidirlər.

Nəqliyyat üzrə ekspertlər bildirirlər ki, taksi sürücülərinin psixoloji durumu nəzərə alınmalıdır. Çünki yol hərəkəti zamanı sərnəşinlərin həyat və sağlamlığı sürücünün psixoloji sabitliyindən birbaşa asılıdır. Buna görə də sürücülərin müəyyən müddətlərdə psixoloji testlərdən keçirilməsi təklif

olunur. Bu tədbir hələ tam tətbiq olunmasa da, ekspertlər bunun vacibliyini xüsusilə vurğulayırlar. **Nəqliyyat məsələləri üzrə ekspert Eldəniz Cəfərov** mövzu ilə bağlı “Yeni Müsavat”a deyib ki, həmin şəxslər haqqında məlumat müvafiq dövlət qurumuna göndərilə bilər və onun icazə vəərəqəsi ləğv edilə bilər: “İcazə vəərəqəsi ləğv edildikdən sonra taksi şirkətləri onunla işləməyəcək. Eyni əməl təkrarlansa, məhkəmə daha sərt cəza tətbiq edə bilər”.

Ekspert dəyişikliklərdən sonra da bu kimi halların təkrarlanmasına belə münasibət bildirib: “Qıtlıq olan zaman taksi qiymətlərinin də yüksəlməsinin şahidi oluruq. Burada artıq cəmiyyət seçim qarşısında qalır. Biz keyfiyyətli və təhlükəsiz taksi istəyirik. Eyni zamanda onun bəhə olmasını istəyirik. Bunlar bir-biri ilə uzlaşmaya bilər. Bu tənzimləmələr elə şərtlərdir ki, hər bir taksi sürücüsü bunun öhdəsindən gələ bilmir. Buna görə müvəqqəti olaraq köhnə sistemlə çalışmağa icazə verirlər. Əlbəttə, sürücülər qaydalar əsasında çalışmalıdırlar. O anlaşılmalıdır ki, bəzi taksi sürücüləri, xüsusən də taksi fəaliyyəti ilə məşğul olanlar hələ ki bu yeniliklərə hazır deyillər. Xarici taksi şirkətləri yeni taksi qaydalarına uyğunlaşa bilmir.

Çünki onların öz qaydaları, prinsipləri var idi. Amma onlar buna uyğunlaşmadı. Onlar xeyli müddət Azərbaycanda çalışdı, milyonlar pul da qazandılar, vətəndaşların da hüquqlarını pozdular. Sürücüləri istismar edirdilər, göstərilən müddətdən artıq çalışdırırdılar. Sürücülərə çatmalı olan ödənişləri vaxtında ödəmirdilər. Xidmətdən narazı qalan sərnəşinlərin də şikayətinə baxmırdılar. İndi bunlar hamısı qanunla tənzimlənməlidir”.

Bəs narkoman taksi sürücülərini necə tanıyaq? Həkimlər bildirirlər ki, istənilən narkotik maddə beyində biokimyəvi prosesləri sürətləndirir. Aqressivlik narkotik qəbul etmə istəyi baş qaldıranda yaranır. Əgər istifadəçi istədiyi maddəni tapmırsa, gözlər bəzəlir, qızanır, hipoksiya (oksigen çatışmazlığı) səbəbindən bədənində açıq nahiyyələrində ya dərinin rəngi solğun olur, ya da çox qızanır. Beyin qansız qaldığı üçün də aqressiya yaranır. Bəzən narkomanlar dəridən ah çəkirlər, sanki hava çatışmazlığından əziyyət çəkirlər. Başqa zahiri əlamətlər də var: geyimin çirkli olması, gigiyenik mənada təmiz olmamaq, bəzən günlərlə duş qəbul etmirlər, mövsümə uyğun geyinməmək və sairə.

□ **Afaq MİRƏYİQ, “Yeni Müsavat”**